Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 229 (13.185).
30 СЕНТЯБРЬ 1965 йил
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ХАЛҚАРО ХИМИЯ ВИСТАВКАСИДА

28 сентябрда КПСС Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари «Химия — саноатда, қурилишда ва қишлоқ хўжалигида» деган халқаро виставкани бориб кўришди.

Виставкани кўришда Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари, область партия комитетларининг биринчи секретарлари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раислари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг иккинчи секретарлари, СССР министрлари ва давлат комитетларининг раислари, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети аппаратининг масъул ходимлари қатнашдилар.

ЗАФАР сатрлари

● Икрамов номидаги совхознинг механизатор-бригада бошлиғи Опоқой Рустамова бу йил пахта теримига зўр тайёргарлик билан киришган эди. У ҳозирдаёқ комбайн бункеридан юз тонна «оқ олтин» тўкди.

● Термиз районидаги «Коммунизм» колхозининг ғаллакорлари кузги дон экишни Сурхондарё областида биринчи бўлиб тамомладилар. Шеробод районидаги «Партия XXII съезди» колхози ҳам экишни тамомламоқда.

Бу йил Сурхондарё областида кузги экинлар экиш учун 50 минг гектардан кўпроқ майдон ажратилган. Ана шу майдоннинг ярми ҳозирдаёқ ҳайдаб қўйилди.

● Ҳазорасп пахта заводининг иккинчи батареяси ишга туширилди. Бу батарея энг янги ускуналар билан таъминланган. Корхона ҳар йили 35 минг тонна «оқ олтин»ни қайта ишлашга мўлжалланган. Ҳозир завод пахта толаси ва линтнинг дастлабки тойларини ишлаб чиқарди.

● ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ «ПОЛЯРНАЯ ЗВЕЗДА» КОЛХОЗИ МАШИНАДА ПАХТА ТЕРИШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ БАЖАРДИ. МЕХАНИЗАТОРЛАР 2 МИНГ ТОННАГА ЯҚИН «ОҚ ОЛТИН»НИ ПРИЦЕПЛАРГА ТЎКДИЛАР.

● «Ферганане ф т е г а з» марказий илмий тадқиқот лабораториясида нефтни сув ва тузлардан тозалашнинг самарали реагенти топилди. Ундан фойдаланиш ҳозирги вақтда қўлланилаётган препаратларга қараганда 50 баравар арзонга тушади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми 1965 йил 29 сентябрда ўз ишини давом эттирди.

Ўртоқ А. Н. Косигиннинг «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида»ги докладини муҳокама қилиш давом этди.

Музокараларда КПСС Кемерово область комитетининг биринчи секретари А. Ф. Ештокин, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Н. Заробян, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. Снечкус ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида»ги қарорни якдиллик билан қабул қилди.

Пленум кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан — КПССнинг навбатдаги XXIII съездини чақириш тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежнев доклад қилди.

Пленум бу масала юзасидан якдиллик билан қарор қабул қилди.

Пленум ўртоқ Ф. Д. Кулаковни КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайлади.

Ўртоқ В. Н. Титов Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетига ишга ўтганлиги муносабати билан Пленум уни КПСС Марказий Комитетининг секретари вазифасидан озод қилди.

Пленум шу билан ўз ишини тамомлади.

● ● ● ●

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг коллективи меҳнаткашларга пишиқ-пухта, бежирим оёқ кийимлари етказиб бериш учун ҳормай-толмай ишламоқда. Суратда: ана шу фабриканинг илғор ишчиларидан Тўлаган Шоёқубов, Тоҳир Нишонов, Расул Бекмуҳамедов ўртоқлар Пленум материалларини ўқимоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

САНОАТИМИЗНИНГ ЯНГИ ЗАФАРЛАРИ САРИ!

МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

Деҳқон йил — ўн икки ой машинасозга тикилиб туради. Эрта баҳор ер етилганида пахтакорга сеялка, ғўза бош кўтарганида культиватор, пахта очилганида терим машинаси керак. Биз, машинасозлар, деҳқоннинг буюртмасига, ишончига яраша дурустроқ, унумлироқ ишлашга ҳаракат қилмоқдамиз. «Узбексельмаш» заводини олиб кўрайлик. Ишчи ва инженер-техник ходимларимиз ойлик топшириқларни ошириб бажаришяпти. Йил бошидан бери планга қўшимча равишда 501 сеялка, 30 кўрак чувиш машинаси тайёрланди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми материалларини диққат-эътибор билан ўрганаётган корхонамиз меҳнаткашлари янада унумлироқ ишлашимиз мумкин экан, демоқдалар. Пленум белгилаётган ҳаётий тадбирларнинг амалга оширилиши бунинг гаровидир.

Ҳозирги планлаштириш системасига бир назар ташлайлик. Планлар кечикиб тасдиқланади, кейин йил бўйи ўзгартирилаверади. Оқибатда ишга путур етади. «Узбексельмаш» заводи учун белгиланган йиллик ишлаб чиқариш плани тўққиз ой мобайнида ўн марта ўзгартирилди. Маҳсулот таннархи юзасидан берилган план етти марта турланди. Саноатни планлаштиришни яхшилаш тўғрисида Пленум ишлаб чиқараётган тадбирлар шарофати билан энди буларга чек қўйилади.

Ҳозирги вақтда корхоналарга меҳнат бўйича тўртта кўрсаткич — меҳнат унумдорлиги, ходимларнинг сони, ўртача иш ҳақи ва иш ҳақи фонди тасдиқлаб берилмоқда. Ҳатто маъмурий-хўжалик харажатлари ҳам тасдиқдан ўтиши керак. Тажриба яққол кўрсатиб турибдики, планлаштиришнинг бу усули корхона ишчилари ва раҳбарларининг ташаббус кўрсатиб ишлашларига халақит беради. Шунинг учун ҳам саноатни планлаштиришни яхшилаш ва корхоналарнинг хўжалик соҳасидаги мустақиллиги кенгайтириш яхши самара беради.

Партия Пленумида гап саноатга раҳбарликни тубдан яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш, иқтисодий омилларни кучайтириш ҳақида боряпти. КПСС Марказий Комитети ишлаб чиққан ва ҳозир муҳокама қилинаётган тадбирларни бажонидил қўллаб-қувватлаймиз.

Н. МИРЗАРАҲИМОВ.
«Узбексельмаш» заводининг директори.

Сабзавотчилар рапорти

ТЕРМИЗ, («Совет Узбекистони» мухбири). Сурхондарё областининг қишлоқ меҳнаткашлари давлатга сабзавот сотиш йиллик планини муддатидан олдин анча ошириб бажардилар. Сариосиё районининг сабзавоткорлари айниқса юксак натижаларга эришдилар. Улар давлатга 2220 тоннадан ошиқ сабзавот сотиб, йиллик топшириқни 170 процент бажардилар.

Область хўжаликлари давлатга сабзавот сотишни давом эттирмоқдалар.

ҲАЁТИЙ МАСАЛАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми чуқур ҳаётий масалаларни муҳокама этмоқда. Пленум саноатга малакали раҳбарлик юзасидан ҳаёт тақозо этган тадбирларнинг ишлаб чиқаётганига аминмиз. Саноат корхоналарининг ҳуқуқлари оширилянти. Завод ва фабрикаларнинг раҳбарлари эндиликда кўпгина оператив масалаларни бевосита ўзлари ҳал эта берадилар. Планлаштириш такомиллаштирилади. Ишлаб чиқаришни юксалтиришдан меҳнаткашларнинг моддий манфаатдорлиги янада ортади.

Фабрикамизнинг ишчи ва инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг Пленуми материалларини зўр қониқиш ва ихлос билан ўрганмоқдалар. Корхонамиз азаматлари етти йиллик планни муддатидан илгари, 18 сентябрда бажарган эдилар. Биз ички имконият ва резервларимизни чамалаб кўриб, 1965 йил охиригача етти йиллик планга қўшимча равишда 734 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилдик.

Мамлакатимиз экономикасини ривожлантириш ҳар бир завод, ҳар бир фабрика коллективининг фидокорона меҳнатига боғлиқ. Биз маҳсулот сифатини янада кўтариш, корхона рентабеллигини яна ҳам ошириш йўлида ҳормай-толмай ишлайверамиз.

М. МИРҚОСИМОВ,
Тошкент пиллакашлик фабрикасининг директори.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҲАР ЙИЛИ «ЎҚИТУВЧИЛАР КУНИ» БАЙРАМИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

«Ўқитувчилар куни» байрами ўтказиладиган бўлсин.

«Ўқитувчилар куни» ҳар йили октябрь ойининг биринчи якшанба куни байрам қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1965 йил 29 сентябрь.

СЕНТЯБРЬ 29 „ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши

(Планга нисбатан процент ҳисобида; биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан; тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи стун — мавсум бошидан; олтинчи стун — дефолиация қилинган майдонлар)

Қашқадарё	1,95	68,54	1,47	27,37	51,31
Тошкент	3,76	65,31	4,29	66,82	90,84
Бухоро	1,95	62,87	1,37	18,22	69,04
Фарғона	2,69	57,09	3,30	40,04	96,79
Сурхондарё	2,71	53,66	3,29	46,21	86,06
Андижон	2,37	48,21	2,65	24,37	74,88
Самарқанд	3,01	47,17	2,91	24,02	71,10
Хоразм	2,89	41,37	2,07	18,15	100,91
Қорақалпоғистон АССР	2,65	37,02	1,98	18,10	79,92
Сирдарё	3,32	29,91	4,58	34,37	128,82
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	2,73	50,05	3,15	33,67	91,07

КОРХОНАЛАРДАН ХУШХАБАРЛАР

Бутун мамлакатнинг диққат-эътибори жонажон Москвага, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумига қаратилган шодиёна кунларда машъал Хоразмда яна иккита саноат корхонаси — Ҳазорасп пахта тозалаш заводи ва Хива тикув фабрикаси фойдаланишга топширилди. Ҳазораспда янги қурилган ва замонавий машиналар билан ускуналанган пахта тозалаш заводи эски заводга нисбатан икки баравар кўп тола ва момиқ ишлаб чиқариш қувватига эгадир. Корхона цехларида ҳар куни 120 тонна пахта ҳосили қайта ишланади, маҳсулот таннархи анча арзонлашади.

Хива тикув фабрикасининг ишга тушиши ҳам шаҳар меҳнаткашларини мамнун қилди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

* * *

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область саноати корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш тўққиз ойлик планини муддатидан бир ҳафта олдин ошириб бажардилар. Областдаги 55 та саноат корхонасининг ярмидан кўпроғи 20 сентябргача тўққиз ойлик ишлаб чиқариш программасини бажариб, пландан ошиқча маҳсулот бера бошлади.

Сурхон электр тармоқлари бошқармаси коллективи, «Ўзсельхозтехника» область бирлашмасининг ремонт устахоналари йиллик планларини ҳам ошириб адо этдилар.

ДАЛА ДОНИШМАНДЛАРИ

РЕПОРТАЖ

Йўлнинг шундайгина чеккасидаги пахтазорда миллиард чаноқлар кўзни қамаштиради. Тўрт «зангори кема»нинг иккиси олдинма-кейин эгат оралаб кетяпти. Бири эгат бошида бункерни кўтариб, пахтасини прицепга ағдарди. Иккинчиси эгатнинг охиридан чиқиб, орқасига қайтаётир.

«Коммунизм» колхози гвардиячилари Қува районида биринчи бўлиб сентябрнинг ўн бешинчи куниёқ ҳужумга ўтишган эди. Улар билан бизни колхоз инженери Низом ака Эшончаев таништирадиган бўлди. Унинг ўзи йигирма йилча трактор ҳайдаган, чигит экиб, ғўзани культивация қилган. Кейин бир неча йил бригадаларда механик бўлиб ишлабди. Тракторларга «докторлик» қилибди. Мана, ҳозир беш йилдан бери механизация бўйича раис ўринбосари, колхоз инженери. Механик Эргашвой Исмоилов уни мана бундай таърифлади:

— Туриб-туриб Низом акага қойил қоламан. Ҳар қандай тракторнинг ҳам «касалини» овозидан билади. Давосини ҳам ўша заҳоти топади. Тракторчилар Низом акага «касал трактор Сизни кўрса қўрққанидан ҳам тузалиб кетади» деб ҳазиллашишади.

Инженер кам гап одам экан. Лекин унинг бир оғиз гапи сўзамол одамнинг ўн оғиз гапидан маънодор чиқиб қолди. Халқ донишманд кам нарса айтади, айтса ҳам доно гап айтади, деганча бор экан.

— Бир хил колхозларда, — дейди у, — қанчадан-қанча маблағ сарфлаб, ҳар йили 5-10 тадан терим машинаси сотиб олинади-да, охирини ўйламай, ҳар машинага бор-йўғи 10-15 гектардан ер ажратилади. Оқибатда мавсумда шу машиналар билан 30-35 тоннадан пахта терилади. Ваҳолонки, уларни яхши ишлатган механизаторлар ҳар биттаси билан 100 тоннадан ошириб пахта териши мумкин.

— Сизларда қандай?

— Ҳар машинага эллик гектардан — жами 900 гектар ер ажратганмиз. 18 та машина бор. Ҳар биттасининг «пўлат этаги»дан мавсумда ўртача 86 тоннадан пахта тўкишни мўлжаллаганмиз.

Четига икки қатордан тут кўчатлари ўтқазилган йўлда машина бир маромда елиб боради. Тутларнинг бир қатори энди ўзини тутиб олган, келгуси йил барг беради. Инженерни саволга тутдик:

— Барг етишмайдими? Тутларни икки қатор қилиб экибсизлар:

— Йўқ, барг етмаганидан эмас. Ерларимизни машинага мослаб кенгайтиряпмиз. Йўл чеккаларида икки қатордан бўлсаям кўкартириб, ичкаридагиларини ковлаб олиб ташлаяпмиз. Бунинг ҳам ҳисоб-китоби бор. Ҳар йили зарари тегмайдиган қилиб 60-70 минг туп тут кўчати ўтқазяпмиз. Ўрнига ўрин-да. Шу йўл билан қарийб минг гектардаги карталаримизни яхлитлаштириб олдик. Баъзи қўшниларимизга даласида тут кўчатининг кўплиги, карталарнинг кичиклиги баҳона. Машина ўрнига ёрдамчи олишади. Кирим билан чиқимнинг фарқига боришса-ку шундай қилишмайди-я...

— Сизлар-чи, ҳеч ёрдамчи олмайсизларми?

— Йўқ, ёрдамчидан воз кечганмиз. Мана, бир неча йилки, ҳосилни охирги граммигача ўз кучимиз билан вақтида йиғиб оляпмиз. Бизда чиқим камроқ бўлади. Иш тўғри ташкил қилинган хўжаликка ёрдамчининг кераги йўқ.

Дала айланар эканмиз бунга ишончимиз комил бўлиб борди. Бу хўжаликда каттадан-кичик, у хоҳ бригадир бўлсин, хоҳ механизатор бўлсин ҳисоб-китоб билан иш тутар экан. Шу куни бирорта прицеп хирмонда узоқ туриб қолганини, машина пахтасини бўшатолмай, ёки бўлмаса бузилиб тўхтаб турганини кўрмадик. Механиклар улардан кўз-қулоқ бўлиб туришибди. Бригадирлар ҳам машинага ажратилган ерлардаги ғўзанинг баргини табақалаштириб тўктиришибди.

Терим машиналари ҳам тўрт-бештадан группа-группа бўлиб ишлаяпти. Усмонали Рўзиматов бошлиқ бригадада 90 гектар майдоннинг 70 гектари машина теримига ажратилган. Тўртта «зангори кема»ни бошқараётган капитанлар — Ҳабибулла Қодиралиев, Собир Мақсудов, Усмон Раҳимов, Сотиболди Ёқубов ўртоқлар бир ҳафта ичида биринчи машина теримини тамомлашибди. Ҳар бир машина билан 25-30 тоннадан «оқ олтин» терилибди. Шпиндел орасидан ўтиб, чаноқлари ёрилган кўсаклар ичига ҳаво кирибди-ю, тез кунда очилиб, иккинчи теримга келиб қолибди.

Муротали Йигиталиев бригадасида пахта тераётган «зангори кема»лар группаси сентябрнинг ўн тўққизинчи куни ишга тушганига қарамай, уч кунда 25 гектар майдонда биринчи теримни тамомлаб қўйибди. Бу группада Собир Раҳмонов ва Муротали Йигиталиев машиналари бункеридан ҳар куни 4-4.5 тоннадан биринчи сорт пахта тўкишяпти. Эрта-индин Жамол Абдураззоқов бригадасида ҳам бир группа машина ишга тушади. Улар эгат бошига келтириб қўйилган. Ғўзанинг барги обдан тўкилиши кутиляпти. Бу бригадада 150 гектар ер машина теримига ажратилган.

Колхозда механизаторларни рағбатлантириш ҳам яхши йўлга қўйилган. Бир норма — 2600 килограмм. Унга колхоз 5 сўм ҳақ тўлайди. Механизатор бундан ортиқ терган пахтаси учун икки баравар ҳақ олади. Механик-ҳайдовчи Қўрқмас Қодиров мана бундай ҳисоб-китоб қилди:

— Агар бугун бункердан ағдарадиган пахтам беш тоннага етса, 15 сўмга яқин ҳақ оламан. Шунинг 10 сўми терган пахтамга бериладиган асосий ҳақ бўлса, 5 сўми мукофотда.

Бизни яна бир нарса ҳайратда қолдирди. Қайси механизатордан мавсумда қанча пахта термоқчисиз деб сўрасак, саксон тонна дейди, юз ўн тонна дейди, юз ўн беш тонна дейди. Лекин юз саксон, икки юз тонна демайди. Бунақада ҳар машинага ўртача қандай қилиб саксон олти тоннадан тушади? Охири буни инженердан сўрадик.

— Ҳаммасининг ҳисоб-китоби бор. План таваккалига тузилган эмас. Машина терими графикига келганда ҳам худди шуни айтиш керак. Бошқа хўжаликлардагидек бир машина билан икки юз тонна, иккинчи машина билан йигирма тонна пахта териб оладиган бўлсак, албатта, ўртача олтмиш тоннаданга ҳам тўғри келмайди. Бундан ташқари, икки юз тоннани ҳар ким тера олмайди. 100-120 тоннани эса машина бузилмай ишлаб турса, ҳар қандай механизатор ҳам териб қўяди. Бундан оширса унинг ҳиммати. Лекин бизда бу йил 70 тоннадан кам пахта терадиган машина бўлмайди. Машинани сотиб олгандан кейин мавсум нормасини бажармаса, ундан нима фойда?

Яхши гап. Машинаси бузилавериб ёки бўлмаса теришга пайкал топа олмай, мавсумда 30-35 тоннагина пахта терган механизатор оддий колхозчидан кўп ҳақ олмаса, албатта, ранжийди-да. Механизаторни оғир саноат ишчисига, колхозчини эса енгил саноат ишчисига қиёс қилиш мумкин. Демак, улар оладиган ҳақ ҳам шунга яраша бўлиши керак. «Коммунизм»ликлар ишни шунга амал қилиб ташкил этишибди. Буларнинг ҳаммаси пахта майдонининг ҳар гектаридан бу йил 35 центнердан «оқ олтин» териб олишда уларга мададкор бўлади. Улар ҳозир ҳар куни йиллик планнинг 4-4,5 процентини миқдорида пахта тайёрлашга муваффақ бўлишаётир. Кунлик топширилаётган пахтанинг қарийб учдан бир қисми машиналар бункеридан тўкилмоқда. Қойил, дала донишмандлари!

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қ. ШОДМОНОВ,
«Коммуна» газетасининг ходими.

Пахта далаларида

БАҒДОД. «Правда» колхози механизаторлари бу йил 920 тонна пахтани «зангори кема»лар билан теришга сўз берган эдилар. Аҳдига вафодор механик-ҳайдовчилар шу кеча-кундузларда ўз сўзларининг устидан чиқиш учун самарали меҳнат қилаётирлар. Р. Орифжонов, Г. Низомов сингари фидокор механизаторлар ҳар куни агрегатлар бункеридан 4-5 тоннага етказиб пахта тўкишмоқда.

Ҳ. ИСҲОҚОВ.

●

ШОВОТ. «Ленинизм» колхози далаларида 16 та «зангори кема» тинмай гурулламоқда. Механик-ҳайдовчилар ўртасида давом этаётган социалистик мусобақада мавсумда 200 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган Жумагул Раҳимова, Гулантом Отахонова ўртоқлар ғолиблик қилишмоқда. Улар ҳар иш кунини машиналар бункеридан 3.5-4 тоннадан пахта тўкиш билан якунламоқдалар.

Э. БЕГМАТОВ.

●

ЗАДАРЁ. Меҳнат Қизил байроқ орденли ўртоқ Р. Матонов бошлиқ бригада аъзолари пахта териш ва топширишда «Гулбоғ» совхозида пешқадамлик қилиб келаётирлар. Ҳар куни тайёрлов пунктларига йиллик планнинг 3.5-4 процентини миқдорида «оқ олтин» жўнатаётган аҳил коллектив марраға яқинлашиб келмоқда.

Б. МАҲМУДОВ.

ПАХТАКОР,

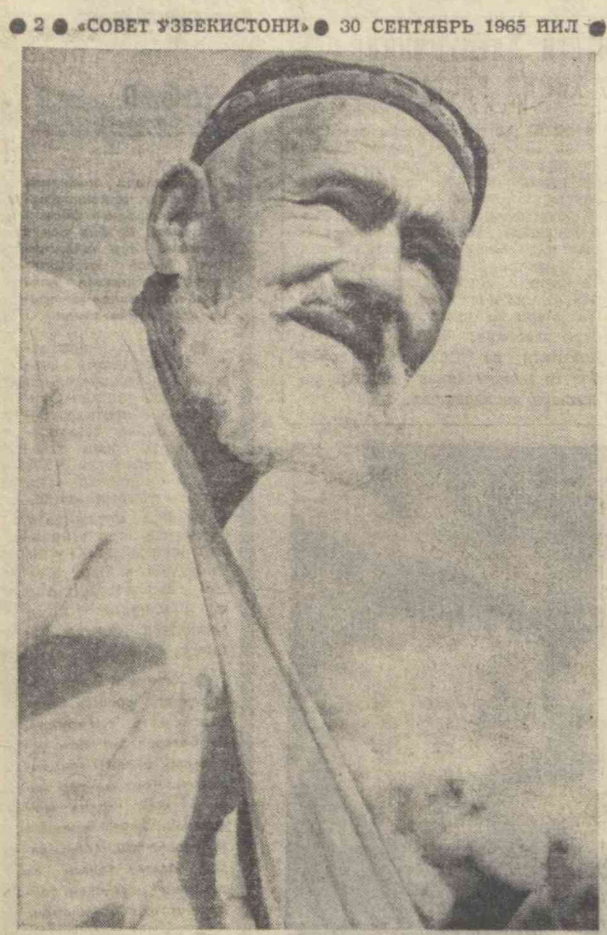

Бу нуроний отахон Чуст районидаги «Коммунизм» колхозида ёшлар билан ёнма-ён туриб ишлаб, ҳар куни хирмонга 50-60 килограммдан пахта териб тўкяпти. Мирза ота Қурбонов ёши 70 га яқинлашиб қолгани ва бошқа пенсионерлар каби уйда бемалол дам олиб ўтириши мумкинлигига қарамай, умумхалқ ишидан четда қолгиси келмади. Суратда: Мирза ота Қурбонов.

У. Раҳимов фотоси.

ОФАРИН, АЗИЗЛАР!

Гапнинг сирасини айтганда, ҳар бир туп ғўза ҳам бамисоли чақалоқдек гап. Ғўзани ҳам ўз меҳринг, ўз саховатинг, ўз ҳароратинг билан кечаю кундуз парваришлаб турмасанг, «пешона»сини силамасанг, у нобуд бўлади, ёки нимжон бўлиб ўсади. Мана шунинг ўзидан пахтакорнинг меҳнати нақадар мураккаб ва нақадар улуғвор — ҳаётбахш иш эканлигини билиш мумкин. Бунинг устига, бу йил об-ҳавонинг ёмон келганлиги, айниқса сув танқислиги деҳқонларимизнинг ишини анча мураккаблаштириб юборди.

Олимларимиз ана шу азиз пахтакорларимизнинг меҳнатини мумкин қадар енгиллатишни уларга янги-янги машиналар ишлаб бериш, пахтанинг янги, тезпишар сортларини яратишни ва шунга ўхшаш қатор вазифаларни ҳал этишни ўзларининг энг муқаддас бурчлари деб биладилар.

Пахта териш машиналаримизнинг донги ҳозир бутун дунёга ёйилиб кетди. Олимларимиз энди атомни пахтачиликда хизмат қилдириш устида ҳам ишлаяптилар. Маълумки, вилт касаллигидан нобуд бўладиган «оқ олтин» миқдори республикамиз бўйича ҳар йили 400 тоннани ташкил этади. Демак, бизга турли касалликларни «писанд қилмайдиган» пахта сортлари керак. Мана шу масалани ҳал этишда бизга кейинги йилларда атом ёрдамга келяпти. Уруғлик чигитлар (масалан, «108-ф» сорти) радиоактив фосфор билан маълум дозада нурлантирилганда, ғўзанинг ўсиши тезлашиб, ҳосилдорлик ошади, касалликларга чидамли бўлади.

Бу методни пахтанинг хоҳлаган сортига ҳам қўллаш мумкин. Шуниси яхшики, бунда толалардаги аввалги ажойиб хусусиятлар йўқолмайди, чигитлар эса ўзида ёғни кўпроқ тўплайди. Уруғликларни экишдан олдин бундай усулда ишлашни бошқа техника ўсимликлари· масалан, каноп ва жутда ҳам қўлласа бўлади.

Умуман, атом келажакда деҳқончилик соҳасида жуда муҳим роль ўйнайди, дейиш мумкин. Уни қўллаш натижасида ҳар гектар пахта майдонида ҳосилдорлик 2-2,5 центнердан ошади.

Зўр ғайрат кўрсатиб бойлик яратаётган, жазирама иссиқни, аёзни писанд қилмай завқ-шавқ билан меҳнат қилаётган азамат пахтакорларимизга республика олимлари янгидан-янги меҳнат зафарлари тилайдилар.

Иброҳим МЎМИНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг вице-президенти.

«ЗАНГОРИ КЕМА»НИНГ УКАСИ

Бир вақтлар фақат пичан ўриш машинаси тайёрлаган «Узбексельмаш» заводи эндиликда мукаммал пахта машиналари чиқармоқда! Шулардан энг сўнггиси — «ПХ-1,2» маркали ерга тўкилган пахтани терувчи машинадир. «ПХ-1,2»нинг қўл келгани бултур куздаёқ бутун пахтакор колхозларга тарқалди. 30 теримчининг хизматини ўтаб, ариқларга тўкилган пахтанинг 90 процентини териб олувчи бу ажойиб машинага талаб жуда катта бўлмоқда. Бултур янги машинадан 100 тадан ортиқ ишлаб чиқарилган бўлса, бу йил 3500 та тайёрлаш планлаштирилган. Ҳозир 6-цех коллективи бутун кучни шу муҳим машинани ишлаб чиқаришга қаратган. Цехга киргудек бўлсангиз, конвейерда азамат йиғувчи слесарлар меҳнати билан қаддини ростлаётган қатор машиналар сафига дуч келасиз. Ҳув анови слесарь йиғувчининг олдига бориб сўраймиз:

— Ўртоқ, бир сменада қанча машина тайёрланмоқда?

— Сменани қўйиб туриб, суткани сўрасангизчи. Шу кунларда суткасига 30-32 тадан машина йиғилмоқда.

— Сентябрь ойида қанча машина ишлаб чиқарасизлар?

— Сентябрда пландаги 445 та ўрнига 457 та машина йиғиб, ойлик топшириқни муддатидан илгари ортиғи билан бажардик.

Энди суҳбатдошимиз цех мастери ўртоқ Акимов:

— Ўртоқ Акимов, йил бошидан бери қанча машина йиғилганини айтиб бера оласизми?

— Бўлмасачи. Йил бошидан буён 1550 та йиғилди.

— Яхши. далаларда шу жумладан нечтаси ишламоқда?

— Ҳозир пахта далаларида 600 тадан ортиқ машина подбор термоқда. Пахтакорлар жуда хурсанд.

«Узбексельмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган «зангори кема»нинг «ука»сига талаб катта бўлиши турган гап. 1966 йилда 7000 машина ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
корхона инженери.

ЗАФАР МУҚАРРАР

Азиз пахтакор дўстлар!

Биз, камина қаламкашларингиз, шу сер иш, серташвиш олтин куз айёмида сизларга юрак сўзларимиз билан мурожаат қилишга қарор бердик. Ватанимиз пойтахти Москвада партиямиз Марказий Комитети сентябрь Пленуми мамлакатимиз ҳаёти, келажаги учун энг зарур масалаларни кенг муҳокама қилаётган муборак кезларда сизга хат билан мурожаат қилмоқдамиз. Ёдингизда бўлса керак, биз бундан аввваллар ҳам сўзимиз, шеъримиз, бутун қалб ҳароратимиз билан ҳар кўклам, ҳар куз сизга мурожаат қилиб турганмиз. Бундан кўзлаган мақсадимиз битта: сизга дилимиз яқинлигини, улуғ ва фахрли меҳнатимизда дастёрликка тайёр турганимизни изҳор қилиш. Ахир, пахта — халқимизнинг ҳаёт озиғи, сарпо-либоси, давлатимиз қудрати ва жами дўст халқлар, ҳамжиҳат мамлакатлар билан ленинча интернационал қардошлигимизнинг воситасидир.

Биз бу гал пахтакор биродарларимизга ҳосил чунонам пишган ва йиғим-терим қизғин шодиёна кунларда мурожаат қиляпмиз. Чиндан ҳам хушнуд айём. Мана бугунга келиб Ўзбекистонимиз давлатга бир миллион саккиз юз минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» топширди. Қардош республикалар — Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон, Озарбайжонда ҳам иш жадал, суръат тез. Пахтачилигимизда шу вақтгача ҳосил бунақа шитоб билан йиғиб олина бошламаган эди. Бунга сабаб шу бўлдики, сиз муҳтарам пахтакорлар, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимизнинг пахтачиликни тобора ривожлантириш учун яратиб берган барча имкониятларидан самарали фойдаландингиз. Олимларимиз астойдил меҳнатининг катта самараси — тез пишар уруғлар экдингиз. Трактордан самолётга қадар хилма-хил техникадан унумли фойдаландингиз. Мўъжиза химия сизга мададкор бўлди. Пахтакорнинг меҳнати энди қора иш эмас. У — ижодий меҳнат.

Ҳар йилнинг ўз қийинчиликлари бўлади. Табиат ҳамон қайсар, об-ҳаво инжиқ. Бу йил пахтакорларни айниқса қийнаган нарса — сув танқислиги бўлди. Яхшиям, сув омборларимиз, каналларимиз бор экан, жонга оро бўлди. Аммо айни саратон қизиғида сойлар қуриди, дарёларнинг туби кўриниб қолди. Ғўзалар чанқаб, сизга «Сув бер!», «Ҳаёт бер!» деб нола қилди. Ана шунда Совет давлатининг қудрати ўзини яна бир марта мана мен деб намойиш қилди. Тез фурсат ичида неча минг чуқур қудуқ қазилиб, машина насос ўрнатилди. Миллион-миллион гектар пахтазорларга ер ости дарёларидан сув чиқарилди, ҳосил сақлаб қолинди. Яъни нонимиз, шонимиз сақлаб қолинди. Балли, улуғ тузумимизнинг қудратига! Балли, халқимиз қаҳрамонлигига! Балли, улкан пахтакор авлод, сизнинг ғайратингиз, маҳоратингизга!

Кузнинг ўз шеърияти бор. Бу — йиллик меҳнат якунланадиган мазмунли фасл. Кузда фаровонликка, тўйларга замин ҳозирланади. Бу фаслда қуёшнинг ҳамма рангларини кўрса, ҳаёт жамоли, юрт латофатига тўйса бўлади. Айни вақтда бу меҳнатда қаҳрамонлик кўрсатиладиган фасл.

Сиз, қадрдон пахтакорлар, олтин фаслда меҳнат мана бунақа бўлади деб, жасорат ва матонатда ибрат кўрсатяпсиз. Тошкентликлар Бухородан ўзиб кетдилар, «10 октябрга рапорт берамиз!» деб интилишяпти. Қашқадарё азаматлари ҳамон жадвалнинг олдида. Дурдона водийимиз, беқиёс чаманимиз Фарғона, Андижон пахтакорлари ҳар куни кўтараётган хирмон неча минг карвонга зўр келади. Самарқанд, Хоразм, Қорақалпоғистон пахтакорлари ҳам суръатни тезлаштиряптилар. Навбат — Сирдарё пахтакорларига, Мирзачўл чўлқуварларига!

Ҳар гал шундай иш қизғин паллада ажойиб танти халқимиз ўзини меҳнат жабҳасига сафарбар қилади. Бу — қалб саҳийлиги, чин ватанпарварлик нишонасидир. Бу — янги, коммунистик жамият қураётган одамларнинг ўз меҳнати мазмунига онгли муносабатидан келиб чиққан кўркам фазилатдир. Фақат ўз шахсий оромини ўйлагувчилар, хусусий манфаатини умумнинг манфаатидан юқори қўйгувчиларгина бундай улуғ сафарбарликдан четда туриши мумкин.

Биз қишлоқ билан шаҳар социалистик негизда яқинлашиб, уйғунлашиб бораётганидан қувонамиз. Водийларимиздаги шаҳарнамо посёлкалар кўркидан илҳомланамиз. Қишлоқларда қўл меҳнати тугаб бораётганидан, механизаторлар, инженер-техниклар, агрономлар, врачлар, педагоглар, умуман, маълумотли кишилар — мутахассислар кўпайиб бораётганидан фахрланамиз. Бу — катта сифат ўзгариши меҳнат маҳсулига, ҳосил баракасига ҳам зўр ижобий таъсир кўрсатди.

Шаҳарнинг қишлоққа ёрдами пахтачиликнинг гуркирашида муҳим омил бўляпти. Шаҳарликларнинг пахтазорлардаги ҳашари ана шу ёрдамнинг турларидан биридир. Пахтанинг салмоқли қисмларини «зангори кема»лар ва пахтакорларнинг ўзлари терган ҳолда шаҳарликлар меҳнати хирмонга арзигулик ҳисса бўлиб қўшиляпти. Баракалла, далаларда ғайрат камарини маҳкам боғлаган шаҳарликларга! Баракалла, ишчилар, студентлар, врачлар, олимлар, педагоглар. жами шаҳар аҳлига! Баракалла, қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги меҳрибонлик, дўстлик, қардошликка!

Бу йил — пахтачиликда алоҳида йил. Уни алоҳида йил қилган сизнинг онгли ижодий меҳнатингиз, шонли пахтакорларимиз! Йиғим-терим қишгача чўзилган йиллар эсимиздан чиқмайди. Далада иш қанча чўзилса, шунча оғирлашарди. Энди бўлса имконият ҳам, шароит ҳам тамом ўзгача. Эндиликда ҳосилни қуруқ кун, ёруғ кузда хирмонга ғарамлаб олиш нақд гап бўлиб қолди. Сентябрдаги иш бу нақдинанинг шубҳасиз гаровидир. Модомики, сентябрь ойида икки миллион тоннага яқин пахта топширилар экан, октябрда шунча ва балки бундан ҳам кўпроқ пахта териш мумкин бўлмасмикин?! Мумкин ва зарур. Кўрибсизки, Ватанга ваъда қилинган буюк ҳосил тоғи — 3.650.000 тонна Улуғ Октябрь социалистик революциясининг байрами арафасида тикланибди! Яъни, эндиликда терим фасли тўрт ой эмас, икки ой — ярмига қисқарибди!

Халқимиз ана шу олий ният билан яшаяпти. Партия ва ҳукуматимиз шу олий мақсаднинг амалга ошиши учун тинмай ғамхўрлик қиляптилар. Пахтакорларимизнинг туну куни ўйи шу.

Биз, қаламкашлар, социалистик реализм адабиётининг вакилларимиз. Бунинг маъноси шуки, совет ёзувчиси ҳақиқатни ёзади ва унинг асари социалистик ғоя билан суғорилган бўлади. Биз ҳақиқатчиликни халқимиздан, пахтакорларимиздан ўргансак арзийди. Чиндан ҳам, пахтакор дўстлар, сизнинг сўзингиз билан ишингиз битта, аҳдингиз билан амалингиз бир-бирига пайванд. Биз сизнинг олдингизда ҳали кўп қарздормиз. Биз пахтакорлар ҳаёти, меҳнати, орзу-умидларини ҳаққоний тасвирлашимиз, куйлашимиз керак.

Совет адабиётининг яна бир фазилати шуки, революцион романтика-шеъриятимиз юксак парвозининг гўзал қанотидир. Биз бу ёрқин фазилатни ҳам сиз пахтакорлардан ўргансак арзийди. Ҳа, пахтакорлик меҳнатининг том маъноси билан революцион романтикаси бор. Сиз, пахтакорлар, деҳқончиликда беқиёс революция қилдингиз. Қадимги деҳқонларнинг тушига ҳам кирмаган яхлит далалар, соҳиллари бетондан улкан каналлар ва сув омборлари, автоматлаштирилган тўғонлар, мураккаб зовурлар системаси, далани фақат машина билан ишлаш ва, ниҳоят, «зангори кема»лар...

Ҳа, «зангори кема»ларда ҳосият кўп. Бу ажойиб комбайнлар моҳир қўлларда шундай эпчил ва кўп терадики, ижодкорига таҳсин ўқийсиз. Сиз ҳам унинг рулини олишни, ям-яшил денгиз мавжида сузишни ҳавас қиласиз. Замон техникасини мукаммал эгаллаган арслон йигитлар, лочин қизларга офарин! Ватанга ваъдаси муқаддас пахтакорларга офарин!

Долзарб кунлар келди. Ҳосилнинг тақдири ҳар куннинг якуни — процентига боғлиқ бўлиб қолди. Ҳар кунги процент эса теримчи этаги ва машина бункерининг қанчалик тез ва кўп тўлишига боғлиқ. Вақтнинг жиловини маҳкам ушлаганлар ютадилар, сал бўлса ҳам бўшатганлар — ютқизадилар. Кунни, соатни ғанимат билайлик. Ўтган бирор дақиқани қайтариб бўлмайди. Вақтни қизиғида босайлик, токи ҳеч қайсимиз кейин «Эҳ, аттанг!» деб лаб тишламайлик.

Азиз пахтакор дўстлар!

Ҳеч қачон қўлга олган ютуғингизни «марра шу экан» деб хотиржам бўлманг. Ишонч, умид ҳамиша йўлдошингиз бўлсин. Биз шундай ажойиб жамиятда ва шундай поёни йўқ шароитда яшаб турибмизки, қўлимизни қайга чўзсак, ҳатто ойга чўзсак етади. Далаларга қараб, завқимиз қайнайди. Оппоқ, оппоқ, оппоқ хазиналар бир-бирига туташган. Терган билан тугамайди бу гавҳар кони!

Пахтамиз — шарафимиз, давлатимиз, қудратимиз, санъатимиз шу қадар мўл. Ҳамма гап фурсатни қўлдан бермасликда.

Ҳамма сафарбар. Ҳамма — бу айрим кишилар жами. Яъни сен, мен, у — бизлар «ҳамма» деган коллективни ташкил қиламиз. Ҳамманинг муваффақияти ҳар бир кишининг муваффақиятидан жам бўлади. Ўзининг ҳар кунги ишини, бурчини тўла бажармайдиган бирор киши орамизда бўлмасин.

Зафарга қадар катта меҳнат йўлининг ярмидан мўлроғини босиб ўтдик. Ҳовлиқиш халқимизга буткул бегона. Ғалаба йўли олис, машаққатли эканини биламиз. Аммо унга етишга заррача ҳам шубҳамиз йўқ. Етамиз, албатта.

Ҳа, пахтакор дўстлар, меҳнат бизни қочириб бўпти!

Зафар муқаррар эканини биламиз. Астойдил интиламиз. Албатта етамиз.

ОЙБЕК, Ғафур ҒУЛОМ, К. ЯШИН, ЗУЛФИЯ, Ҳамид ҒУЛОМ.

МАШИНА — ҚАНОТИМИЗ

Совет пахтачилигини янада юксалтириш соҳасида партия ва ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган тадбирлар совхозимиз ишчиларини янги марраларга отлантирмоқда. Биз дала ишларида қишлоқ хўжалик машиналаридан тўғри ва унумли фойдаланиб, пахта майдонларини кенгайтиряпмиз, ҳосилдорликни тўхтовсиз кўтармоқдамиз.

Совхозимизнинг 4377 гектар майдонида мўл пахта ҳосили оппоқ очилиб ётибди. Йиғим-терим — серташвиш, мураккаб кампания. Совхозимизнинг ҳамма бўлим ва бригадаларида бу ишга пухта ҳозирлик билан киришилди. Мана, қарийб бир ойдан буён ҳамма далада — пахта йиғим-терими билан банд. Пахтазорларда 90 та «зангори кема» ишлаяпти. Уларнинг ўртача бир кунлик иш унуми 230-240 тонна бўлиб, бу, совхоз йиллик планининг 2,5 процентини ташкил этади. Қўл кучи билан ҳар куни хирмонга 112-114 тонна «оқ олтин» тўкиляпти. Бу, йиллик планнинг 1,50-1,60 процентига тенг. Шундай қилиб, совхоз кунига 4 процент ва ундан ошириб пахта топширмоқда.

Пахта териш ва тайёрлашда механик-ҳайдовчилар ҳамда илғор теримчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш катта роль ўйнайди. Биз механизаторларга ҳақ тўлашда уларнинг класси, нормани бажариши, сифатли теришини алоҳида эътиборга оламиз. Масалан, Ленин орденли механизатор Теша Мустафоев биринчи класс механизатор. Мустафоев 3-бўлимдаги Ҳ. Ибодов бошлиқ бригада даласида пахта термоқда. Унинг биринчи теримдаги смена нормаси 2 тонна қилиб белгиланган. Т. Мустафоев шу нормани бажарса, 5 сўм иш ҳақи олади. Унга класси учун 20 процент қўшимча — 1 сўм, пахтани тез ва сифатли тергани учун 30 процент — 1 сўм 50 тийин қўшимча ҳақ берилади. Демак, Т. Мустафоевнинг бир сменада бажарган иш нормаси учун оладиган ҳақи 7 сўм 50 тийинни ташкил этади. Агар у сменада 3 тонна «оқ олтин» терса ёки нормани ошириб бажарса, 7 сўм 50 тийиннинг устига 20 процент — 1 сўм 50 тийин, сифатли тергани учун 30 процент ёки қўшимча 2 сўм 25 тийин — жами 11 сўм 25 тийин пул олади.

Совхоз маъмурияти механик-ҳайдовчилар ҳамда барча ишчиларнинг юқори унум билан ишлашлари учун қулай шароитларни яратиб берган.

Механизаторларимиз шу кунларда «зангори кема»ларни группа усулида ишлатиб, суръатга суръат қўшмоқдалар. Мавжуд машиналар 20 группага бўлинган. Ҳар бир группага бўлим бошлиғи раҳбарлик қилмоқда. Салом Эшбоев бошлиқ бригадада А. Исломов, П. Дўстмуродов, З. Бозоров каби механизаторлар кунига 2,5-3 тоннадан «оқ олтин» теришяпти. 1. ва 3.бўлимлардаги юқори ҳосилли Ж. Мустафоев, Қ. Облоев, У. Қаноатов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг далаларида ҳам ҳар куни «пўлат этак»лардан кўплаб пахта тўкилиб, пешма-пеш тайёрлов пунктларига жўнатилмоқда.

Биз машиналар кучига таяниб, йиллик пахта тайёрлаш планини 5 октябрда бажариш тадбирларини ишлаб чиқдик. Машиналар юксак парвозимизда бизга қанот бўляпти. Суръатга суръат қўшиб, пахта териш ва тайёрлашда олдинда бораман деган киши машинага ихлос қўйсин.

С. УМАРОВ,
Бухоро область. Навоий районидаги «Нарпай» совхозининг директори.

ЧАВАНДОЗЛАР МАРРАГА ЕТДИ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Мавсумда 150-200 тонна пахтани пўлат этаклардан тўкиш мажбуриятини олган шўрчиликлар машина теримида мавсум нормаларини бажарганликлари ҳақида бирин-кетин рапорт бермоқдалар.

Мавсумда 100 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган Энгельс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Олломурод Ёқубов 28 сентябргача машина бункеридан 100 тонна пахта тўкди. У яна шунча пахта териб бериш учун курашиб, ўз агрегати билан ҳар куни 4-5 тонна пахта теряпти.

Шунингдек социалистик мусобақасини кенг авж олдириб юборган «Комсомол 30 йиллиги» совхозининг илғор механик-ҳайдовчиларидан Соат Искандаров, Қудрат Холматов, Болта Шойимқулов, Тўра Омонов ўртоқларнинг ҳар бири ҳозиргача ўз агрегатлари бункеридан 70-90 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар.

Район хўжаликларида машина терими кундан-кунга қизғин тус олмоқда. Шу сабабли ҳам шўрчилик азаматлар йиғим-теримда карвонбоши бўлиб бормоқдалар.

А. ХАЛИЛОВ.

Р А И С

Ҳорманг раис, кайфингиз қалай?
Отахонсиз катта рўзғорга.
Аҳволингиз сўргали атай,
Меҳмон бўлдик шу олтинзорга.

Бедорсизу ошиқ мисоли
Пахтазорда тонгни кутасиз.
Оқшом яна қумсаб висолин,
Далалардан юз бор ўтасиз.

Чевар қизлар қўшиғига ёр,
Сувчи отахонга ҳамроҳсиз.
Чайқалганда зумрад пахтазор,
Шаббодалар бирла ҳамрозсиз.

Ҳоргин-ҳоргин қайтасиз уйга,
Киприкларга қўнмайди уйқу.
Ох, ором ҳам сиғмас кўнгилга,
Хаёлларга бўласиз тутқун.

Катта рўзғор ғамин чекасиз,
Дала тўла дуру жавоҳир.
Баъзан фароғатдан кечасиз,
Муаммони ечасиз охир.

Теримчига ҳамдамсиз гоҳи,
Машиналар рулида баъзан.
Вақтингиз йўқ. ғазалга чоғи,
Хушламассиз, балки мақтасам.

Ҳорманг раис, кайфингиз қалай?
Бардам бўлинг, ишлар кўп ҳали.
Планингиз тўлганда атай,
Биз келурмиз достон битгали.

Эътибор ОХУНОВА.
1965 йил сентябрь.

Ленинград районидаги Ленин номли колхознинг кутубхоначиси Тожинисо Дўлтаева эртадан кечгача далада бўлади, пахтакорларга китоблар, газеталар ва журналлар келтириб беради. Суратда: Тожинисо Дўлтаева теримчилардан Салима Абдуқодирова, Орзихон Назарова, Наввот Йўлдошева, Муфтинисо Ҳамбилова ва агроном Комил Жўраевлар ўқиб чиққан китобларни янги китобларга алмаштириб бермоқда.

Г. Бойко фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЯНГИ ЕР ҲОСИЛИ

Пахта майдонимиз у қадар катта эмас. Бу йил 250 гектар ерда деҳқончилик қилдик. Аммо бу ерни ўзлаштиргунча катта қийинчиликларга дуч келдик, машаққатли кунларни бошимиздан кечирдик. Меҳнатимиз беҳуда кетмади. Ҳосилимиз мўл бўлди.

Терим бошланиши биланоқ бутун кучни далага сафарбар этдик. Андижон областининг катта хирмонига 400 тонна чўл дурдонаси тўкдик. Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари муваффақият билан адо этдик.

Деҳқонбой Турдиев бошлиқ бригада пахтакорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар 75 гектар майдондаги ҳар бир туп ғўзани авайлаб парвариш қилишди, унинг ҳосилига барака киритишди. Етиштирилган пахтанинг деярли ҳаммаси «зангори кема»лар билан териб олинди. Бригадада пахта тайёрлаш йиллик плани тўрт иш кунида бажарилди.

Ўришбой Сулаймонов бошлиқ бригада аъзолари ҳам колхоз эришган ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар. 60 гектар ерда пахтадан мўл ҳосил етиштирган бу бригада коллективи анча кундан буён мажбурият ҳисобига пахта топшираётир. Нўъмонжон Қорабоев бригадаси куни кеча ғалаба рапорти берди.

Чаққон, чарчаш нималигини билмайдиган Инобатхон Юсупова, Муҳаббатхон Бозорбоева, Ҳадичахон Иброҳимова, Рўзихон Эминова, Инобатхон Назарова каби илғор теримчилар колхозимизнинг фахри бўлиб қолишди. Улар кунига 150-200 килограммдан пахта териб, маррага тезроқ етиш учун олиб борилган курашда жонбозлик кўрсатишди. Ўғилхон Ашурова, Саҳобат Тўйчиева сингари пахтазор юлдузларининг номларини ҳам ҳурмат билан тилга олгим келади. Улар ерга чигит ташлангандан то «оқ олтин» ҳосили пишгунча баракали меҳнат қилишди. Пахта теримида ҳам илғорлар сафидан муносиб ўрин олишди.

Энди навбат мажбуриятга. Далада ҳали ҳосил кўп. Уни чамалаб кўриб, яна ҳар гектар ердан 9 центнердан пахта берамиз· деган қарорга келдик. Сўзимиз қатъий. Қўшимча мажбуриятни ҳам шараф билан бажарамиз. Ҳозир мажбурият ҳисобига пахта топшириш қизғин давом этяпти.

Тошхон ҲОЖИҚОСИМОВА,
Бўз районидаги «Янги турмуш» колхозининг раиси.

ЎЗБЕК ПАХТАСИ МОСКВА КОРХОНАЛАРИДА

Серқуёш Ўзбекистон тупроғида етиштирилган янги пахта ҳосили она-Ватанимизнинг марказий саноат корхоналарига жўнатила бошланди. «Трёхгорная мануфактура» номли Москва тўқимачилик комбинати, Височо шаҳридаги йигирув фабрикаси, Глухов ҳамда Реут тўқимачилик комбинатлари, Делов корд фабрикаси ва бошқа қатор тўқимачилик корхоналарига Андижон, Бухоро, Қашқадарё областларининг колхоз ва совхозларида етиштирилган 2500 тоннадан зиёд янги пахта ҳосили етказиб берилди.

Марказий саноат корхоналарининг тўқимачилари ўзбек пахтасидан дастлабки бир неча ўн минг метр газламаларни ишлаб чиқара бошладилар.

М. БОБОХОНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Москвадаги штатсиз мухбири.

ОТНИ ҚАМЧИЛА!

СИФАТЛИ ПАХТА БЕРИНГ

Халқимизда бир ажойиб удум бор. Қариндош-уруғлар, дўсту қадрдонлар бир-бирларини иззат-ҳурмат қилиб, сийлаб, муваффақиятидан қувониб, камолатига севиниб, бош-оёқ сарпо кийдирадилар. Биз ҳам пахтакор дўстларимиз билан ҳамкорликда, бирга тер тўкиб, мард, меҳнатсевар халқимизни кийинтирмоқдамиз. Бундан беҳад хурсандмиз.

Газлама сифатини қанча кўтарсак, аҳоли, харидор кўнгли шунча кўтарилади. Биз шунинг ҳаракатидамиз. Комбинатимизда ҳам бу борада анча иш қилинди. Ҳар ҳафтада «сифат кунлари» ўтказиш расм бўлиб қолди. Маҳсулот сифатини яхшилаш устидан назоратни кучайтирдик. Газламаларнинг янги, чиройли, пишиқ, кўпга чидайдиган турларини тўқиш ўзлаштирилди. Болалар кўйлаклиги ва колхозчилар сорочкаси учун тайёрланаётган газламалар шулар жумласидандир. Яқин орада «Румбида» номли янги гулдор газламани кўплаб тўқишга киришилади. Ўйлаймизки, у аёлларимизга маъқул тушар.

Газлама сифатини яна ҳам кўтаришда пахтакорлардан мадад кутмоқдамиз. Газлама яхши бўлиши учун тола сифатли бўлиши керак. Толанинг сифати эса ҳар бир теримчига, механик-ҳайдовчига боғлиқ. Хом пахта терилмаса, «оқ олтин» ифлос қилинмаса тола ҳам, газлама ҳам кўнгилдагидек чиқади, кўнгилдагидек тўқилади. Қадрдон пахтакорлар! Пахтанинг сифати соз бўлсин! Шунда биз ҳам ундан кўркам газламалар тўқиймиз. Биз сиз, қаҳрамон пахтакорлардан фақат сифатли пахта олсак, деймиз.

Садди ПУЛАТОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати 1-тўқув фабрикасининг тўқувчиси.

Зарифа ТОШМУҲАМЕДОВА,
пардозлаш фабрикасининг сараловчиси.

Бўка районидаги Тимирязев номли колхознинг Мардон Усмонов бошлиқ бригадаси механизатори Гадоймурод Қурбонов терим машинасини тўла қувват билан ишлатиб, кўпчиликка намуна кўрсатяпти. Суратда: бригада бошлиғи М. Усмонов (чапда) механизатор Г. Қурбоновга пахтаси машинада териладиган навбатдаги картани кўрсатмоқда.

Ф. Лутфуллаев ва А. Тўлаганов фотоси.

АНДИЖОН КАРВОНБОШИ БЎЛСИН

Ҳар соати кеч кузакнинг бир кунига тенг пайт ҳозир. Ҳар бир минут саноқда. Бахтимиз, иқболимиз, шон-шарафимиз бўлган «оқ олтин»нинг ҳали кўп қисми чаноқда. Республикамиздаги каттадан-кичик ҳамманинг кўзи маълумотда.

Пахта фронтидаги кураш билан қизиққан ҳар бир киши республикада пахта тайёрлашнинг боришини кўрсатувчи маълумотга қараб, даставвал, Андижонни қидиради. Азамат Андижон области бу йил елкасига камида 785 минг тонна «оқ олтин»ни дест кўтаришга астойдил бел боғлаган. Далаларда мажбуриятни ҳам ошириб бажаришга етадиган ҳосил бор. Бу — деҳқон пешана терининг маҳсули, меҳнат дурдонасидир.

Бу йилги пойгада ҳам андижонлик шоввозлар ғолиб чиқишармикин, маррага нечанчи бўлиб етишар экан деб, бутун республика ўйлаяпти. Ҳозирча андижонликлар олтинчи ўринда боришяпти. Ленин орденли азамат область карвонбоши бўлади, деган умид бор. Бунинг учун қандай асослар бор?

Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг Абдуллажон Собиров бошлиқ бригадаси аъзолари Кўчган массивидаги янги очилган ерда мўл ҳосил етиштириб, уни тезу-тоза териб оляптилар. Бригада аъзолари областда биринчи бўлиб: «бажардик» дейишди. Улар гектаридан тағин 15 центнердан пахта териб олишга сўз беришди. Бугун-эрта мажбурият ҳам бажарилади.

Шу райондаги «Коммунизм» колхозининг Ҳайдар ота Абдуллаев бошлиқ звеноси аъзолари 10 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан хирмон кўтардилар. Звено марду майдонлари:

— Ҳосилдорликни 50 центнерга етказмасак кўнглимиз таскин топмайди, дейишмоқда.

Бўз районидаги «Янги турмуш» колхози пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди. Чўлқувар азаматларнинг раиси Тошхон Хожиқосимова терим машинасининг шарофати туфайлигина планни барвақт бажардик, демоқда. Шу колхознинг Деҳқонбой Турдиев бошлиқ бригадаси тўрт кунда маррага етди. Бунда ҳам машина мададкор бўлди.

Задарё районидаги «Восток» совхози 23 кунда маррага етди. Шуниси қувончлики, совхоз кейинги ўн кунликда йиллик планнинг 58,78 проценти, машина терими планининг 83,3 проценти миқдорида пахта тайёрлади. Ана машинанинг қудрати.

Бўз райони маррага тобора яқинлашмоқда.

Задарё райони кунига 3,5 процент миқдорида пахта тайёрламоқда. «Гулбоғ» совхози даласида кунига 104 та терим машинаси хирмонга барака қўшяпти.

Пахта далаларининг гвардиячилари савайликлар ҳам терим машиналарини шайлаб ишга тушдилар.

Толмас билаклар, марду майдонлар улкан хирмонга барака қўшяпти. Андижон районидаги Куйбишев номли колхоз аъзоси Маърифатхон Юсупова 200 килограммдан пахта тераётир. Э ҳа, бундайлар жуда кўп.

Қизиқ, шундай марду майдонлар бўла туриб, нега Андижон области пойганинг пешқадами бўлолмаётир?

Андижон область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюросида ҳам ана шу савол ўртага ташланди. Андижон карвонбоши бўлолмаётганининг биринчи сабаби шуки, ишга ярокли кучлар теримга тўла сафарбар этилмаган, иккинчидан, юзлаб терим машинаси турли сабаблар билан гўхтаб турибди. Ишга тушган машиналарнинг кучидан эса самарали фойдаланилмаётир, терим агрегатлари ишга тушгандан кейин областда қўлда пахта териш бирданига камайиб кетди. Масалан, сўнгги бир беш кунликда қўлда терилган пахта аввалги беш кунликдагидан 1700 тонна камайди.

Янгиқўрғон, Учқўрғон, Хўжаобод, Андижон районларининг колоқлиги областнинг оёғига тушов бўлмоқда.

Биргина Янгиқўрғон районини олайлик. Район раҳбарлари (райком секретари З. П. Саакова, район ижроия комитетининг раиси Қ. Исматуллаев) Янгиқўрғоннинг илғорлар сафида бўлишини исташади. Бу шубҳасиз. Лекин ишни яхшилаш учун биргина истакнинг ўзи камлик қилади. Амалий ишга келганда янгиқўрғонлик раҳбар ўртоқлар, айрим колхоз раҳбарлари бўшанглик қилишяпти. Ташаббус, ташкилотчилик етишмаяпти. Шунинг оқибатида хирмонга барака кирмаётир. Бу районда терим суръатини жадаллаштириш учун катта имкониятлар борлигини ҳозиргача йиллик планни 56,51 процентдан ошириб юборган «Шарқ юлдузи» ва Навоий номли колхоз аъзоларининг иши тасдиқлаб турибди.

Янгиқўрғон районида машина терими бултур жуда кечикиб бажарилди, айрим жойларда барбод берилди. Қани энди ўша хатолардан тегишли хулоса чиқарилгани?! Бу район раҳбарлари таънадан қутулиш учун турли сабаблар билан бекор турган терим машиналари бункерларининг пахтага тўлишини таъминлашлари керак.

Андижон области кунига 2 процентдан ошириб пахта бериб турибди. Областнинг юки оғир, аммо шу юкни дангал кўтара оладиган қудрати, билагида кучи бор. Областнинг колхоз, совхозларида 3280 та терим комбайни бор. Ҳаммадан ҳам областнинг лафзи ҳалол, аҳдига вафодор, ор-номусли, меҳнаткаш халқи бор. Андижон карвонбоши бўлиши керак.

Энди ҳамма гап пахта теришга қурби етадиган барча одамларнинг яхши ишлашини таъминлашда, машиналарнинг йўлидаги кўз илғамас ғовларни улоқтириб ташлаб, «зангори кема»ларга кенг йўл очишда, коммунистларнинг, комсомолларнинг, областдаги бутун меҳнат аҳлининг ғайрат-ташаббусига бошчилик қилишда қолди.

Суръатга қанот боғлаш, тошкентликлар сингари отни астойдил қамчилаш андижонликларнинг довруғига довруқ, шуҳратига шуҳрат қўшади. Паҳлавон область қаддибастига, номига яраша иш тутсин!

Ҳ. НУРИДДИНОВ,
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

ЎТГАН ЙИЛ ВА БУ ЙИЛ

Шу кеча-кундузда колхозчиларимизнинг қувончлари чексиз, руҳлари баланд. Ахир, бурноғи йиллари йиғим-теримда районда ҳам, областда ҳам энг охирги ўринда қолиб, нуқул таъна-ю дашном эшитиб келган колхозимиз, мана эндиликда областда биринчи ўринни эгаллаган, область партия комитети ва ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлда маҳкам тутиб турган бўлса қувонмай бўладими!

Пешқадамлик тимсоли бўлган Қизил байроқ осонликча қўлга кирганн йўқ. Механизаторлар, фидокор теримчилар, хуллас пахта ишқи билан нафас олган ишчан кишиларимиз меҳнатининг самараси бу. Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг республикадаги барча меҳнаткашларга қарата қабул қилган мурожаати пахтакорларимизнинг ғайрат ва ташаббусларини ошириб юборди. Фидокор деҳқонларимиз ҳар куни тайёрлов пунктига йиллик планнинг 4,5-5 проценти миқдорида пахта топширишга муваффақ бўлаётирлар.

Қандай қилиб дерсиз? Бунга биз мамнуният билан: «машина шарофати туфайли» деб жавоб берамиз. Далаларимизда 27 терим агрегати тинмай гуруллаяпти. Кунига ҳар бирининг бункеридан ўрта ҳисобда 3,5 тоннага яқин пахта тўкиляпти. Б. Мустафоев, Р. Ерmamatов, М. Тоштемиров каби оташқалб «пўлат от» суворийлари эса ҳар иш кунини бункердан 6-7 тоннагача «оқ олтин» ағдариш билан якунламоқдалар. Ўтган йили шу кеча-кундузда йиллик планнинг атиги 5-6 проценти миқдорида пахта тайёрлаб юзимиз шувут бўлиб юрган бўлсак, мана энди йиллик планни 75 процентга етказдик.

1400 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 23 ўрнига 25 центнердан «оқ олтин» топшириб, планни узоғи билан 5 октябрда бажаришга бел боғлаган азамат деҳқонларимиз йиғим-терим ишларини кун сайин, соат сайин жадаллаштиряптилар.

Кўпминг килограммчилар ҳаракатини кенг авж олдириш яхши натижалар беряпти. Ҳосилнинг чўғи катта. Республиканинг улкан хирмонини чош этишга муносиб ҳисса қўша олишимизга ишонамиз.

А. МАНСУРОВ.
Иштихон районидаги «Иттифоқ» колхозининг раиси.

Н. ИКРОМОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

РАССОМ БЛОКНОТИДАН

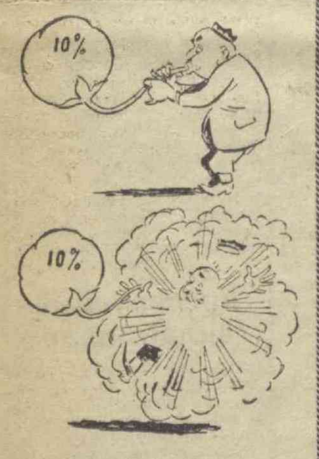

Планимиз ўн бўлди деб солди жар,
Мавсум бўйи карнай чалди, мақтанди.
Ортда қолди... вақт дегани кўп ўжар,
Гап-сўз билан териб бўлмас пахтани.

—Чойхонада чойхўрликни бас қилдик,
Енг шимариб ишлайлик деб қасд
қилдик.
Аммо чойнак бирга эди далада...
Чой қайнатиб суҳбат қурдик панада.

— Хотинимга ёрдам бердим,
кўринглар!
Ёрдам деган мана бундоғ бўлибди.
Қаттиқ ишлаб юборувдик шекилли,
Ўша куни плани ҳам тўлибди.

М. Воробейчиков чизган расмлар.

КЎМАКДОШ БЎЛАЙЛИК

Республикамизда пахта учун курашнинг ҳал қилувчи даври бошланди. Азамат деҳқонларимиз ёз бўйи тер тўкиб қилинган меҳнат самараси — «оқ олтин» дурдонасини она-Ватан хазинасига жадал топширмоқдалар.

Бутун эътибор етиштирилган мўл ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай, нобуд қилмай, қисқа вақт ичида йиғиб-териб олишга қаратилиши керак. Бунда республикамиз кооператорлари пахтакорларнинг энг яқин кўмакдоши бўлмоғи лозим. Биз шу мақсадда далада маданий савдонинг барча формаларидан фойдаланишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Ҳозирги долзарб кунларда қишлоқ меҳнаткашларига кундалик зарур товарларнинг кўчма савдоси кенг ташкил қилинди. Бунинг учун республика савдо ташкилотлари ихтиёрида бўлган кўп сонли автолавка ва кўчма дўконлардан фойдаланилмоқда. Турли консервалар, кондитер маҳсулотлари, трикотаж ва галантерея товарлари бевосита дала шийпонларида, фермаларда сотилмоқда. Ҳозир республикамиз далаларида 3 мингдан ортиқ кўчма дўкон, 2 мингдан ортиқ ларек сотувчисиз савдо қиляпти.

Савдо хизмати аълочилари сони кун сайин ортиб бормоқда. Улар йиғим-теримнинг дастлабки кунларидан бошлаб далаларда пахтакорларга намунали хизмат қилмоқдалар. Чунончи, Пахтаобод матлубот жамиятига қарашли қишлоқ магазинининг мудири Акром Абдураҳмонов ташаббус кўрсатиб ишлаши билан бирга, комсомол ва пионерлардан иборат китоб ҳаваскорларини китоб тарқатиш ишига жалб қилди. Олтиариқ матлубот жамиятида сотувчи-шофер бўлиб ишлаётган ўртоқ Орипов пахтакорларга намунали савдо хизмати кўрсатмоқда.

Автодўконнинг сотувчи-шофери ўртоқ Ҳакимов харидорлар ҳурматига сазовор бўлмоқда. У ўз машинасида йиғим-теримнинг биринчи кунларидан бошлаб Бўка районидаги Охунбобоев ва Тельман номли колхозларнинг дала шийпонларида савдо қила бошлади. Пахтакорлар ўртоқ Ҳакимовдан турли товарларни сотиб олиш билан бирга, унга истаган нарсаларини заказ қилишлари мумкин.

Сирдарё область, Гулистон районидаги Ленин қишлоқ матлубот жамиятига қарашли Неъмат Икромов мудирлик қилаётган магазин коллективи сут ва бошқа товарларни уйга элтиб беришни ташкил қилди. Ўз касбига меҳр қўйган, меҳнаткашларнинг кундалик талаб ва эҳтиёжларини қондиришга интилаётган илғор кооператорларни кўплаб мисолга келтириш мумкин.

Ҳозир қишлоқларда 5 мингдан ортиқ ошхона, кафе, чойхона ва бошқа умумий овқатланиш корхоналари ишлаб турибди. Матлубот жамиятлари колхоз ва совхозларда умумий овқатланишни намунали ташкил этишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар.

Йиғим-терим мавсумида дала шийпонларида иссиқ овқат ташкил этилаётир. Биргина Бухоро областининг Ғиждувон районида 18 колхоздан 16 тасида матлубот кооперацияси йўли билан иссиқ овқат ташкил этилган. Овқатлар 17 та марказлашган ошхоналарда тайёрланиб, машиналарда бригадаларга олиб борилмоқда.

Новвойхоналарни кўпайтиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Бу—колхозчиларнинг уй-рўзғор ишларини енгиллатишга имкон беряпти. Матлубот жамиятлари дала шийпонларини жиҳозлашда колхозларга катта ёрдам бераётирлар. Шу кунгача колхозларга 6 мингта стол, 26 мингта табуретка ҳамда болалар боғча ва яслилари учун мебель, 5 мингга яқин кўчма кутубхонача, шунингдек кўплаб иссиқ кийим-кечак, пойафзал юборилди.

Лекин савдо ишида ҳали камчиликлар ҳам кўп. Айрим магазин мудирларининг ношудлиги туфайли базаларда етарли миқдорда бўлган товарлар ўз вақтида савдо точкаларига олиб борилмаётир. Яқинда «Ўзбекбирлашув» правлениеси ходимлари томонидан текшириш ўтказилганда, Шаҳрисабз районидаги «Партия XIX съезди» колхозидаги К. Тўраев мудирлик қилаётган 24-магазинда туз, чой, Қорақалпоғистон АССР, Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхознинг озиқ-овқат магазинида сабзавот ва балиқ консервалари, тамаки ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари йўқлиги, Гулистон районидаги «Социализм» совхози ишчилар кооперациясига қарашли ўртоқ Матаева мудирлик қилаётган магазинда эса болалар пойафзали, тайёр кийимлар, галантерея товарлари йўқлиги аниқланди.

Матлубот жамиятлари бу камчиликларни бартараф қилиш, йиғим-терим мавсумида дала меҳнаткашларининг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондириш учун бор имкониятларни ишга солишлари зарур. Дала меҳнаткашларига намунали савдо хизмати кўрсатиш ҳар бир кооператорнинг муқаддас бурчидир.

Ғ. ЮСУПОВ,
«Ўзбекбирлашув» правлениеси раисининг биринчи ўринбосари.

СТУДЕНТЛАР ҲИССАСИ

Пахтазорга у биринчи бўлиб етиб келди. Чаноқларда нишолдадай кўпириб турган момиқ пахталар йигит дилини ўзига ром этган эди. Олтинзорга суқланиб боқди ва бир зум хаёлга чўмди: ана шу «оқ олтин»ни очилтиргунча қанчадан-қанча заҳматкаш қўллар ишлади. Вақт ғанимат. Етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай териб олмоқ лозим. Ахир деҳқонларга кўмакка келганмиз-ку.

Рўзимурод Нуриддинов эндигина этагини боғлаб, эгат оралаган ҳам эдики, курсдоши Суюн Собиров етиб келди. Иккаласи мусобақадош. Улар ўтган йили пахта теримида ҳаммага ўрнак бўлганликлари учун ҳам Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган эдилар. Ҳозирги кунда ҳам азаматлар илғорликни қўлдан бермай ҳар куни хирмонга 120-150 килограммдан «оқ олтин» тўкишяпти. Аҳдлари мавсумда камида 6 тоннадан пахта териш.

Бўка районидаги Ильич номли колхоз далаларида пахта тераётган биология факультети студентлари В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида пешқадамлик қилишяпти. Уларнинг кучи билан ҳар куни 12-15 тонна пахта териб олинаётир.

С. НОРБОЕВ.
У. САИДОВ.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ПАХТА

Хўжалигимиз деҳқонлари пахта тайёрлаш йиллик планини барвақт бажариб, ажойиб маррани қўлга киритдилар. Тайёрлов пунктларига 535 тонна биринчи сорт «оқ олтин» етказиб берилди.

Далаларимизда пахтанинг чўғи катта. Ҳали теримчилар ораламаган пайкаллар бор. Шуни эътиборга олиб, она-Ватанга пландан ташқари 400 тонна пахта топширишга қарор қилдик. Йиғим терим ишлари қизғин давом эттирилмоқда. Ҳозиргача гектар бошига 23-24 центнердан хирмон кўтарган М. Қурбонов, Ш. Мейлиев, Б. Тўраев ўртоқлар бош бўлган бригадалар йиғим-теримда ҳамон пешқадамлик қилмоқдалар.

Г. Абдуллаева, Ҳ. Хушвақтова, К. Саидова каби кўпминг килограммчиларимиз мавсум бошидан буён хирмонга 5,5-6 тоннадан пахта тўкишди. Улар айни кунларда 120-130 килограммлаб юқори сорт «оқ олтин» термоқдалар. Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг республика меҳнаткашларига қарата чиқарган мурожаатидан руҳланган хўжалигимиз пахтакорлари ўз зиммаларига олган қўшимча мажбуриятни ҳам қисқа муддатда бажарадилар.

Н. АШУРОВ.
Қашқадарё область Яккабоғ районидаги «Коммунист» колхозининг раиси.

ПАХТАЗОР ЛАВҲАЛАРИ

ҚАРИЯ КЎНГЛИ

Қодир ота айвондаги чорпояда ўтириб, эрталаб почтальон ташлаб кетган газетадаги маълумотларни кўздан кечирарди:

— Қашқадарё... соз. Яхши.

— Тошкент. 4,25... Балли, балли-э...— у маълумотдан кўзини узмаганча ёнидаги пиёлани олиб совук чойни ҳўплади. Барок қошлари чимирилиб, ўзича рақамларни бир-бирига чоғиштириб, республика бўйича ўртача кўрсаткични билмоқчи бўлди. «Э, савил, кексайганда мия ҳам суюларканми дейман-да, илгари беш-олти хонали рақамларни ҳам бир зумда қўшиб, олиб, зарб қилиб қўярдим-ку...»

Шу пайт айвоннинг тарновига зағизғон келиб қўнди. У ёқ-бу ёққа қаради, сўнг бошини бир оз эгиб:

— Шақ-шақ-шақ... лади.

Чолнинг хаёли бўлинди. Энди ечилаётган рақамлар миясида чувалашиб кетди. Жаҳли чиқиб, яктагининг этагини қоққанча чорпоядан тушди:

— Кишт, кишт-э. товушинг ўчсин.— оёқ остидан кичкина кесак олиб отди.

Қуш том устида бир-икки лўкиллаб, қанотини ёзди-да, учиб кетди.

Қодир ота ўрнига бориб ўтирди. Лекин энди миясига ҳеч нарса кирмас, атрофни қуршаб олган жимлик унинг юрагини сиқарди. Иши бўлмаса ҳам уйга, молхонага бир-икки кириб чиқди. Невирасининг хонасига кириб, унинг кеча қандай баҳо олганини билиш учун дафтарларини, «кундалик»ни варақлаётганда газетадан қирқиб олинган расм чиқди. Ҳа, бу Қодир отанинг бундан икки йил аввал пенсияга чиқаётганида хирмонда тушган расми эди. Невараси авайлаб дафтари орасида сақлаб қўйган экан-да. Чолнинг кўз олдида бирдан поёнсиз пахтазор кўринди. Ҳар бири косадек чаноқлар кулиб боқди. Қулоғи остида теримчиларнинг шўх қўшиқлари жаранглаб кетди.

Йўқотган нарсасини топгандек шошиб ташқарига чиқди. Ҳалиги зағизғон энди молхона томи устига қўниб, «шақ-шақ»ларди. Негадир ҳозир отанинг қулоғига унинг товуши бошқача, ёқимлироқ эшитилди. «Нима товуши хунук бўлса, бу жониворнинг айбими? Бири чиройли, бири хунук, бири хушовоз, бири шақ-шақи яратилган-да. Хунуги бўлмаса чиройлисини, хушовози бўлмаса чириллоғини қандай ажратардик... Ҳаммаси яхши».

У айвон михида осилиб турган қовоқ идишдан бир ҳовуч тариқ олиб, молхона олдига сочди. Мол-ҳол кирмасин учун дарвозани бекитиб, орқасига тамба тиради. Ўзи паст девордан ўтиб, йўлга тушди. У пахтазорга, ўғли, келинлари ёнига шошарди. Орқасидан зағизғоннинг миннатдор бўлгандек:

— Шақ-шақ-шақ. — дегани эшитилди. Чол орқасига бир ўгирилиб, ўзидан-ўзи хурсанд ҳолда мийиғида кулди:

— Ҳа жонивор, шундай товушинг бор экан-у...

Самар НУРОВ.

МАҲАМАТ ЧАТОҚ

Шийпонда чой маҳали.

Мирвали полвон тўнкарилган челакка тирсагини қўйганча косада яхна ичяпти. Маҳамат чатоқ қизил ёпилган столга муккасидан тушиб, чўт қоқаяпти. Ҳисоб-китобга шунчалик берилиб кетганки, ўзи суяниб ўтирган устун михидаги бир парча гўштни ғув-ғув ари талаётса ҳам, худди пашша қўригандай ҳар замонда қўлини қимирлатиб қўяди.

— Қалай?— деди Мирвали полвон.

— Мих! Бугун тўлади, — деди Маҳамат чатоқ қоғоздан бошини кўтармай.—Лекин, ука, ғайрат қиласиз...

Мирвали полвон пайкал томон юриб кетди. ХВС олдига борса, тут соясида нариги бригададан бир аёл ўтирибди. Терга пишиб кетган, кўзида ғилт-ғилт ёш.

— Маҳамат акага бетлолмай, атайин сизга келдим, Мирвали ака,—деди аёл ёши катта бўлса ҳам «ака»лаб.— Илойим барака топинг, йўқ деманг, келиним бетоқат. Тўлғоғи қаттиқ. Раисни шопириям ишдаякан. Лўккавойини берди, шунда ғир этиб роддомга ташлаб чиқинг бизни. Илойим кам бўманг...

— Жоним билан тайёрман-у, опа.— деди Мирвали полвон қандайдир журъатсиз оҳангда, — лекин ҳар ҳолда бригадир деган номи бор, Маҳамат акага бир оғиз бир нарса деб кўрингчи...

Аёл нимадир демоқчи бўлдию, лекин ютиниб қўя қолди. Кейин дуррасини бошқатдан таниб, шийпон томонга — бригадир ёнига шаҳдам юриб кетди. Мирвали полвон ХВСнинг у ер-бу ерини тўғрилаётган киши бўлиб, шийпонга қулоқ сола бошлади. Худди кутгани бўлди: Маҳамат чатоқ бирдан кўпириб кетди. Мирвали полвон ҳам қўлини арта-арта шийпонга кела бошлади.

— Гапни қаранг: Мирвали пахтани ташлаб, районга тушсин эмиш!—Маҳамат чатоқнинг қўй кўзлари чақнаб кетган эди.

— Бола-чақангиз...

— Йўқ-йўқ! Алқамай қўяқолинг. Ғалвир кўтаряпмиз ҳозир, тушуняпсизми, ғалвир кўтаряпмиз!

Бунақа пайтда Маҳамат чатоқ билан қандай муомала қилишни билган Мирвали полвон унинг ёнига ўтиб, аста гап бошлади:

— Сизга тошмеҳрлик ярашмас экан, Маҳамат ака. Сўрамаёқ кетовуришим керак эди-ю, сизни тушунган одамсиз деб ўйловдим.

Маҳамат чатоқ Мирвалига еб қўйгудек ўқрайди, кейин қўлидаги чўтни жаҳл билан столга отди-да, ўзича ғўлдираб, пахтазорга кириб кетди...

Йўлда «Волга» кўринди. Пахтазордан чиққан Маҳамат қўлини кўтарди. Мирвали тўхтади. Маҳамат чатоқ деразадан бошини суқиб, боягн аёл суяб ўтирган оғироёқ ёшгина жувонга кўзи тушди-ю, шарт Мирвалига ўгирилиб, «ҳайда тез» дегандай ишора қилди. Кейин шоша-пиша қўшиб қўйди:

— Шошилиб юрманглар тағин, буёғини ўзимиз эплаб турамиз.

Ўктам УСМОНОВ.

Турли мамлакатларда

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ИШИ ТЎҒРИСИДА ЖАҲОН МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). Москвада КПСС Марказий Комитети Пленуми очилганлиги тўғрисидаги хабар АҚШда зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Американинг иккита энг катта информация агентлиги — Ассошиэйтед Пресс ва Юнайтед Пресс Интернейшнл агентликлари Пленумнинг иши тўғрисида хабар бермоқдалар. Нью-Йоркдаги бирдан-бир эрталабки газета «Нью-Йорк геральд трибюн» ҳам Пленум очилганлиги тўғрисидаги хабарни босиб чиқарди. (Нью-Йоркда забастовка бўлаётганлиги сабабли бошқа газеталар чиқаётгани йўқ).

«Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида» СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин қилган докладни информация агентликлари баён қилиб бермоқдалар. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Москвадаги мухбири «Совет бош министри А. Н. Косигин совет саноатини янгилашнинг янги кенг программасини тақдим этди», деб ёзади. Мухбир таклиф қилинаётган хўжалик ислоҳотининг катта халқаро аҳамияти тўғрисида, бу ислоҳот икки хил ижтимоий системанинг иқтисодий мусобақасида социализм позициясини мустаҳкамлашга имкон бериши тўғрисида А. Н. Косигин айтган сўзларни бўрттириб бермоқда.

Информация агентликлари ва «Нью-Йорк геральд трибюн» газетаси Совет экономикаси аста-секин капитализм изларига қайтмоқда, деб даъво қилаётган буржуа пропагандистларини А. Н. Косигин танқид қилганлигига эътиборни қаратмоқдалар.

«НЬЮ-ЙОРК геральд трибюн» газетаси КПСС Марказий Комитети Пленуми кўриб чиқаётган иқтисодий тадбирларни ўзининг редакцион мақоласида шарҳлаб, Совет Иттифоқи «капиталистик методлардан фойдаланишни кўзда тутувчи программани қабул қилаётир» деган сийқаси чиққан даъволарни такрорламоқда.

ПАРИЖ, 28 сентябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Пленум очилганлиги тўғрисида, Пленум ишининг бориши тўғрисида бир неча «Молния» хабарлар эълон қилди. А. Н. Косигин докладининг асосий мазмунини газеталарга хабар қилди.

«Популер де Пари» газетаси, Пленум совет саноатига раҳбарликни яхшилаш ишида катта роль ўйнаши турган гап, деб таъкидламоқда. «Фигаро» газетаси, Пленумнинг совет экономикаси тақдири учун аҳамияти жуда катта бўлади, деб ёзади.

«Эркин дунё билан (газета капиталистик мамлакатларни шундай деб атамоқда. — **Редакция**) коммунизм дунёси ўртасида буюк мусобақа бошланди, деб ёзади «Орор» газетаси. Кимки одамларга юксакроқ турмуш даражасини таъминлаб берса, ўша енгиб чиқади». Совет экономикасидаги янги ислоҳотлар — планлаштириш системаси қайта қурилаётганлиги, халқ хўжалик кенгашлари тугатилаётганлиги, моддий манфаатдорлик принципи жорий қилинганлиги мана шу вазиятни ҳисобга олаётган тадбирлардир, деб ёзади газета.

БУДАПЕШТ, 28 сентябрь. (ТАСС). Венгриядаги газеталар КПСС Марказий Комитетининг Пленуми очилганлиги тўғрисидаги хабарни ва СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин докладининг баёнини кўзга кўринарли жойларда босиб чиқардилар. «Непсабадшаг» газетаси докладни қуйидаги сарлавҳалар остида эълон қилди: «Планли, марказлаштирилган раҳбарлик ва демократиянинг ривожлантирилиши. Истеъмол моллари ишлаб чиқариш ва моддий манфаатдорлик. Рентабеллик — ишлаб чиқаришнинг энг яхши кўрсаткичи. Давлат план комитети — илмий планлаштириш органи. Марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам негизига таяниб».

БОНН, 28 сентябрь. (ТАСС). Ғарбий Германия жамоатчилиги ва матбуоти Москвада КПСС Марказий Комитетининг Пленуми очилганлиги тўғрисидаги хабарни зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. ДПА информация агентлиги, шунингдек Ғарбий Германия радиоси Пленумда СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин қилган докладнинг баёнини эълон қилди. Газеталар Москвадан олинган хабарларда совет халқ хўжалигини ривожлантиришда Пленум катта роль ўйнаши лозимлигини кўрсатмоқдалар.

«Франкфуртер рундшау» газетаси Совет Иттифоқи экономикасини янада юксалтириш ишида Пленум ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиши лозимлигини қайд қилмоқда.

ДЕҲЛИ, 28 сентябрь. (ТАСС). Деҳлидаги газеталар КПСС Марказий Комитетининг Пленуми иш бошлаганлиги тўғрисида информация агентликларининг хабарларини босиб чиқариб, бу Пленум совет халқининг турмушида катта воқеа эканлигини, чунки у СССРда саноатни янада ривожлантириш йўлларини белгилаб беришини ўзларининг сарлавҳаларида уқтириб ўтмоқдалар.

БЕРЛИН, 28 сентябрь. (ТАСС). «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг Пленумида СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин қилган доклад Германия Демократик Республикасида зўр қизиқиш билан кутиб олинди.

АДН агентлиги докладнинг баёнини эълон қилиб, СССР Министрлар Совети Раиси томонидан саноатни бошқаришни яхшилаш мақсадида қилинган таклифлар алоҳида аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди.

ЗАНЖИБАР ВА ПЕМБАДА ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ

ЗАНЖИБАР, 28 сентябрь. ТАСС мухбири **Ю. Устименко** хабар беради:

Бугун бу ерда Танзаниянинг оролларидаги қисми — Занжибар ва Пембада президент сайловларининг узил-кесил натижалари эълон қилинди. Рўйхатга олинган 184.390 сайловчи овоз беришда қатнашди. Бу — барча сайловчиларнинг 99.99 процентини ташкил этади. Танзания президенти лавозимига Жулиус Ньерере номзоди учун 182.188 овоз берилди. Бу — барча сайловчиларнинг 90 процентига тенг. 1474 қарши овоз берилди. Уларнинг 326 таси Занжибарда ва 1148 таси Пембада берилди.

Занжибар ва Пемба халқининг давлат бошлиғи лавозимига Жулиус Ньерере номзодини якдиллик билан қўллаб-қувватлаганлиги ороллар аҳолисининг Танзания раҳбарларига, улар ўтказиб келаётган ички ва ташқи сиёсатга ишонч билдирганлигидир, деб қаралмоқда. Шу билан бирга бу ҳол Занжибар ва Пемба халқи Танганьика билан иттифоқни, Африка бирлиги йўлидаги конкрет қадам бўлган иттифоқни қўллаб-қувватлаётганлигининг ифодасидир.

Германия Демократик Республикаси. Суратда: Лейпциг шаҳрининг ҳозирги замон қишлоқ хўжалик техникаси рекламаси билан безатилган майдончаларидан бири.
Э. Брюханенко фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЯНА БИР «КОНДОР»МИ?

Дюссельдорфда чиқадиган «Бауэрнруф» газетасида яқинда бир мақола босилиб чиқди. Ҳамма гап шов-шувга сабаб бўлган шу мақоладан бошланди. Газета Ғарбий германиялик бир учувчининг менинг номимни кўрсатманглар, деб илтимос қилган онаси билан қилинган суҳбатга асосланиб, қуйидагиларни ёзади: «Ўтган йилнинг кузида ана шу аёлнинг ўғли ГФРнинг 120 кишидан иборат бошқа ҳарбий хизматчилари билан бирга, АҚШда стажировкадан ўтиб, сўнгра олти ҳафта мобайнида Вьетнамдаги уруш ҳаракатларида қатнашган. Шу давр ичида унинг ўртоқларидан олти киши ўлдирилган, ўн уч киши ярадор қилинган ва икки киши бедарак бўлиб кетган. Федератив Республикага қайтиб келганларидан кейин уларга «олти ҳафталик отпуска оласиз, кейин эса Вьетнамга қайтиб кетасиз» деганлар.

Аслида ҳам худди шундай бўлди. Газетанинг хабар беришича, 1965 йил 5 июнда «бундесвернинг ҳарбий хизматчилари Вьетнамга афтидан, АҚШ орқали яна жўнаб кетишди. Газетада мақола босилиб чиққан куннинг ўзидаёқ СВДПдан бундестагга депутат Освальд Кохут федерал ҳукуматга сўровнома юбориб, Ғарбий Германия учувчилари «Вьетнамдаги ҳарбий операцияларда» қатнашаётган ёки қатнашмаётганлигини маълум қилишни илтимос қилди. Депутат фашистларнинг машъум «Кондор легиони»нинг янги

БОННЛИК МАЛАЙЛАР ҲИНДИ-ХИТОЙДА

тури вужудга келмаяптими деб ташвиш билдиради. 1936—1939 йилларда Испаниядаги граждалар урушида фашистларнинг ана шу легиони франкочилар қўшинлари томонида жанг қилган эди.

Кохутдан сўнг Немислар союзи партиясининг раиси Йозеф Вебер ГФР ҳарбий министри фон Хасселга хат ёзиб мурожаат қилди, бу хатида Жанубий Вьетнамдаги разил урушда «Ғарбий германиялик ҳарбий учувчилар контингентлари қатнашяптими ёки қатнашмаяптими», деган масала юзасидан дарҳол изоҳ беришни талаб қилди.

Бироқ жаноб Фон Хассель сўровномага ҳам, хатга ҳам жавоб қайтармади. Тўғри, ГФР ҳукуматининг вакили Бонида ўтказилган матбуот конференциясида узил-кесил қилиб «бундай хабарларни тарқатиш учун ҳеч қандай асос йўқ» деб айтди.

Аммо яна бир далил келтириш мумкин. ГФРда нашр этиладиган милитаристларнинг органи «Кампфтруппен» ҳарбий журнали яқинда «Кондор легиони» каллакесарларини ва Вьетнам деҳқонларининг шолипоялари ва уйларига ўт қўяётган Ғарбий германиялик ҳозирги қузғунларни очиқдан-очиқ бир-бирига қиёс қилиб кўрсатди. Журнал 1936 йилда вермахт қўмондонлиги обер-лейтенант фон Томни легион тузиш тўғрисида музокаралар олиб бориш учун Франконинг штаб квартирасига юборганлигини эслатиб ўтади. «Вьетнамда деб ёзади. — «Кампфтруппен» журнали ГФР солдатларининг ҳарбий ҳаракатларини бундесвер штабининг топшириғи билан назорат қилаётган фон Ена худди ана шу ролни ўтамоқда».

Ғарбий герман милитаристлари Вьетнамдаги Америка интервентларига ҳарбий ёрдам кўрсатаётганлиги ва бу ёрдамни анча кўпайтириш ниятида эканлигини кўрсатувчи бошқа фактлар ҳам матбуотда пайдо бўлмоқда. Боннинг статсекретари, собиқ нацист жиноятчи Виалон бундесвер офицерлари олдида яқинда сўзга чиқиб, «замонавий қуролларни тропик шароитларда синаб кўриш зарур — бу бизнинг саноатимиз учун ҳам, армиямиз учун ҳам муҳим» деб айтган. Гитлерчи ҳарбийлар Испаниянинг тинч шаҳар ва қишлоқларидан бир вақтлар қурол-яроғларни синаб кўриш учун полигон сифатида фойдаланганидек, ҳозирда ҳам бундесвер генераллари Жанубий Вьетнамни полигонга айлантирмоқчи бўлаётирлар. Шу мақсадда Ғарбий Герман армияси қисмларида Боннинг «Кондор легиони»га, тўғрироғи, «Вьетнам легиони»га «кўнгиллилар» ёллаш давом этмоқда. Францияда чиқадиган «Монд» газетасининг мухбири «сўнгги вақтда кўнгиллиларнинг маошлари ва уларга тўланадиган мукофотлар кўпайтирилди» деб ёзади.

Боннинг ҳарбий министри бу фактлар олдида нима ҳам дейиши мумкин? Сир ошкор бўлиб қолди. Бонн милитаристлари фақат Европадагина эмас, балки шу билан бирга, бутун ер юзида тинчлик ишига қандай хавф-хатар солаётганликларига халқлар яна бир марта ишонч ҳосил қила оладилар.

А. КОРНИЛОВ,
(АПН).

ЧОМБЕНИНГ ЯНГИ ЖИНОЯТЛАРИ

Кенияда чиқадиган «Дейли нейшн» газетасининг мухбири яқинда Конго (Леопольдвиль)да бўлиб, маҳаллий аҳолига ваҳшийларча жазо берилаётганини кузатди. Мухбир ўз ҳаётини хавф остида қолдириб бўлсада, Найробига ҳужжатлар олиб келиб, уни газета саҳифаларида босиб чиқарди.

«Дейли нейшн» мухбири ёлланган оқ танлиларнинг лагерини бориб кўрди. Австриялик бир бандит у билан бўлган суҳбатда шундай деган: «Конгода мен одам ўлдиришга ўрганиб кетганман. Менга худди мана шунинг учун ҳам ҳақ тўлайдилар». Ғарбий германиялик офицер: «Ахир одам ўлдириш ҳам ишда. Бу иш менга жуда ёқади» деган. Жанубий африкалик ирқчи бўлса: «Қора танлиларни улар қаерда яшашидан қатъий назар: ўзимнинг Жанубий Африкамдами, Конгодами, Танзания ёки ҳатто Қўшма Штатлардами, қаерда бўлса ҳам ўлдириб ташлашга ҳамиша тайёрман» деган, уларнинг суҳбатига қўшилиб.

Мухбирнинг ҳикояси мана шундай деб тамомланади:

«Конгодаги фожиа давом этмоқда. Қонсираган одамхўрлар мамлакат бўйлаб қурбон ахтариб изғиб юришибди. Уларга ҳар ойда 150 фунт стерлинг ойлик ва жанговар ҳаракатлар учун деб 300 фунт қўшимча ҳақ тўлашади».

«Дейли нейшн» газетасида босилиб чиққан ҳужжатлар африкалик халқларга қарши қирғин уруши олиб бораётган мустамлакачи ва империалистлар устидан яна бир айбномадир.

Найроби, сентябрь.
(АПН. Телефон орқали).

ХАЛҚҚА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

ИНСОН ФАРОҒАТИНИ КЎЗЛАБ

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 23 июль сонида Санобар Қодированинг хати босилган эди. Унда Чилонзор район социал-таъминот бўлимидаги жиддий нуқсонлар, кишиларга бўлаётган ҳурматсизлик, сансалорлик танқид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР социал-таъминот министрининг ўринбосари Қ. Маҳкамова билан суҳбатимиз шундан бошланди.

Санобар опанинг хатида келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Опанинг умр йўлдоши Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган. Ўзи ишга яроқсиз. Икки фарзанди бетоб. Моддий жиҳатдан ёрдам берадиган кўмакчиси йўқ. Бундай шароитда унга ёрдам бериш ҳам фарз, ҳам қарз.

Афсуски, район социал-таъминот бўлими ходимлари буни тушуниш, вақтинча қийинчиликка учраган кишининг дардига малҳам бўлиш ўрнига, уни сарсон-саргардон қилдилар. Текшириш ишониб топширилган кишилар бу муҳим масалага енгил-елпи қарадилар. Охири текшириш якуни министрлик коллегиясида муҳокама қилиниб, район социал-таъминот бўлимининг мудири Макаров, контроль-бухгалтер Ефимовага виговор берилди. Бош бухгалтер Киселева бундан олдин ишдан олингани тўғри деб топилди. Бош инспектор Асирянц, инспектор Набиеваларнинг пенсия ҳужжатларини расмийлаштиришдаги сусткашликлари қораланди.

Шундан сўнг айрим шаҳар ва район социал-таъминот бўлимларининг иши кўриб чиқилди.

Партия ва ҳукуматимиз совет кишилари моддий-маданий турмушини янада яхшилашни бош вазифа қилиб қўйдилар. Шу мақсадда жуда катта маблағ ажратиляпти. Социал-таъминот органлари орқали қариялар, инвалидлар, Ватан урушида ҳалок бўлганларнинг оилалари, кўп болали оналарга пенсия, нафақа тўланмоқда. Республикамизда 1,5 миллионга яқин киши пенсия ва ёрдам пули олаётир. Шу эҳтиёжга ҳар йили 300 миллион сўмга яқин пул сарфланяпти. Ана шу маблағлар вақтида ўз эгаларининг қўлига тегяптими, бу соҳада хиёнат йўқми? Текшириш вақтида ана шуларга эътибор берилди.

Шу нарса маълум бўлдики, айрим жойларда пенсия ва нафақа олиш учун ҳужжатларни тайёрлаш ва расмийлаштиришга юзаки қаралмоқда. Комиссияга хом-хатала материаллар тақдим этилмоқда. Иш муддати, аризачининг шу вақтгача олиб келган маоши тўғри ҳисобга олинмайди. Натижада англашилмовчилик, чалкашликлар юз беради, аризабозлик бошланади. Министрлик ҳар йили ўн мингга яқин шундай шикоят ва ариза олаётир. Бунга чек қўйиш керак.

Давлат пенсиясини тўғри тайинлаш устидан бутун жамоатчилик назорат олиб бориши шарт. Ташкилотлар, корхоналар, муассасалар, колхоз ва совхозларда ҳисоб-китоб ишлари намунали йўлга қўйилиши лозим. Мамлакатимизда меҳнати элга манзур бўлган киши эъзозланади, пенсия ҳам шунга қараб белгиланади. Шуни ёдда тутиш кераккки, ёши улғайгач пенсияга чиқиб қарилик гаштини сураман деган киши ҳозир — билагида кучи, қалбида ғайрати бор пайтда яхши меҳнат қилиши, моддий бойликлар мўл-кўллигини яратишга ўз улушини қўшиши зарур. Уларнинг меҳнати тўғри ҳисобга олиб борилиши лозим. Бугунги ижодий меҳнат қариликдаги ҳузур-ҳаловатга яратилган заминдир.

Лекин, ҳамма жойда ҳам кишиларнинг меҳнатига тўғри баҳо беріляпти, ҳисоб-китоб ишлари дуруст олиб борияпти, деб бўлмайди. Пенсия олиш учун ҳужжат тайёрлашда санамай саккиз деб юбораётган кишилар ҳам йўқ эмас. Бу айрим текинхўр, меҳнатга бўйни ёр бермайдиган кишиларга қўл келаётир.

Наманган шаҳар автотранспорт конторасининг бошлиғи Миронов хизмат мансабини суиистеъмол қилиб Х. Бегунов деган шахсга 1946 йилдан 1949 йилгача шу конторада ишлагани ҳақида гувоҳнома берган. Ваҳоланки, ўша йилларда тилга олинган контoранинг ўзи бўлмаган.

Вобкент районидаги Чандир пахта пунктининг раҳбарлари ҳам қош қўяман деб кўз чиқардилар. Ишчи Ҳикматов район социал-таъминот бўлимига пенсияга чиқиш учун ҳужжат тақдим этди. Комиссия уни текширишдан ўтказаётганда пункт раҳбарлари Ҳикматовнинг илтимоси билан унинг иш стажига 13 йил қўшиб ёзиб беришгани аниқланди. Бу — давлатни алдаш, жиноят эмасми?

Шуни ёдда тутиш кераккки, давлат маблағи — халқ мулкидир. Халққа бошчилик қилаётган раҳбарлар ўша мулкни кўз қорачиғидек асрашни ҳам билишлари, беўрин ҳотамтойлик қилмасликлари керак.

Кишилар социал-таъминот идорасига нажот қидириб келадилар. Шундай бўлгач, уларнинг арзини диққат билан тинглаш, сансалорликка йўл қўймаслик муҳим вазифадир. Афсуски, айрим ходимлар кишилар билан қўпол муомалада бўладилар, уларнинг овозига қулоқ солмайдилар, ҳақли талабларни инобатга олмайдилар. Бу шикоятнинг кўпайишига сабаб бўлаётир.

«Мен 62 ёшга кирдим, — деб ёзади Москва районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида истиқомат қилувчи Темур ака Юсупов, — пенсияга чиқиш учун тегишли ҳужжатларни район социал-таъминот бўлимига топширдим. Инспектор Н. Ҳомидов кўп алдади. Кейинчалик «ҳужжатларингиз етишмайди» деб баҳона қилди. Хуллас, 62 ёшга кирган чоғимда етти ойдан буён пенсия ололмай юрибман...».

Шуниси ажабланарлики, меҳнаткашлар депутатлари Москва район Совети ижроия комитети раҳбарлари тўралашиб кетган Н. Ҳомидовни тартибга чақириб қўйиш, ўртоқ Юсуповга ёрдам бериш ўрнига томошабин бўлиб ўтирибдилар.

Ёши улғайиб ёки бошқа сабаблар билан пенсияга чиқиши лозим бўлган ишчилар, колхозчиларга совхоз ва колхозларнинг раҳбарлари ёрдамни аямасликлари керак. Пенсияга чиққан кишилар эса давлат ёрдамидан баҳраманд бўлиш билан дала ишларида имконияти борича актив қатнашишлари зарур. Лекин айрим хўжалик раҳбарлари шундай қилмаётирлар.

Социал-таъминот органлари фаолиятини яхшилашга ҳамма кўмаклашиши керак. Пенсия ва давлат ёрдам пули белгилашда қаттиқ тартиб ўрнатилиши, юзакичилик, расмиятчиликка йўл қўйилмаслиги лозим. Социал-таъминот бўлимлари ҳузуридаги комиссиялар аниқ ишлаши, кишиларни овора қилиб қўймасликлари керак. Ҳар бир ҳужжат синчиклаб ўрганиб чиқилиши, мақбул топилса дарҳол ҳал қилиниши, аризачига конкрет жавоб берилиши зарур. Сансалорлик — кишига ҳурматсизликдир. Маҳаллий Советларнинг депутатлари, жамоатчилик асосида ишлаётган бўлимлар, инспекторлар фаолиятини кучайтириш, улар билан семинарлар ўтказиб, кўргазмалар бериб бориш зарур. Колхоз ва совхозларда консультация пунктлари ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Давлатимиз меҳнат аҳли учун ажратаётган маблағлар унинг чинакам эгаларига ўз вақтида, сезгирлик билан тайинланиши лозим.

М. НАЗАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА

ЯНГИ ЎҚУВ КОРПУСИ

ҚЎҚОН. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 9-қурилиш трестининг бинокорлари қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш техникуми студентлари учун 600 кишига мўлжалланган янги ўқув корпусини қуриб фойдаланишга топширдилар.

ШИНАМ БИНОЛАР

МАРҒИЛОН. Областда янги ташкил этилган 14-қурилиш трестининг қурувчилари Марғилон шаҳрида бир йўла 100 киши овқатланадиган янги ошхона, озиқ-овқат магазини, 60 ўринли туғруқхона, ҳаммом биносини қуриб битирдилар. Марғилон шойи тўқиш комбинати учун маъмурий бино ва Охунбобоев районидаги Карл Маркс номли «Коммунизм» ва «Ленин йўли» колхозларида 60 га яқин уй-жой биносини фойдаланишга топширдилар.

800 ЎРИНЛИ КИНОТЕАТР

ҚИРГУЛИ. Фарғонанинг Қиргули посёлкасида қисқа вақт ичида химия заводлари қад кўтарди. Бу ерда қад кўтарган Фарғона нефтни қайта ишлаш ва азот ўғитлари заводи ва бошқа саноат корхоналари ишчи ва хизматчиларига маданий ва маиший хизмат яхшиланмоқда.

Областдаги йирик 8-қурилиш трестининг бинокорлари яхши меҳнат қилиб, Қиргули шаҳарчасида куни кеча 800 ўринли кинотеатр биносини ва йирик маиший комбинат биноларини муддатидан илгари қуриб битказдилар.

ЙИРИК КУТУБХОНА

ПОП. Посёлканинг марказида йирик кутубхона учун ҳашаматли бино қурилди. Бу йирик кутубхонада 25 минг том китоб сақланади.

М. СУЛТОНОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТИНГЛАНГ — ТОМОША ҚИЛИНГ

РАДИО

30 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт (ўзб.), 6.45 — Гимнастика (ўзб.), 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.), 8.25 — Пахтакорлар учун концерт (ўзб.).

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин байроғи», 16.00 — «Правда» газетасининг обзори.

9.30 — Арфа пьесалари (ўзб.), 9.45 — Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ҳақидаги китоблар (тож.), 10.10 — Людмила Зыкина куйлайди, 10.30 — Концерт (ўзб.), 11.10 — Сирдарё пахта заводлари пунктларида (ўзб.), 11.25 — Дўстларимиз қўшиқлари (ўзб.), 13.00 — Чорвадорлар учун (ўзб.), 13.40 — «Лос-Панчос» триоси куйлайди (рус.), 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.), 16.15 — Закавказье республикалари куйлари (ўзб.), 18.10 — Камер куйлар (рус.), 18.30 — Қўшиқлар (ўзб.) 19.20 — Татар куйлари, 20.00 — Биз яшаб турган уй (рус.), 20.10 — Концерт (рус.), 20.45 — Миллий-озодлик кураши — антиимпериалистик ҳаракатнинг ажралмас қисми (ўзб.), 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт (ўзб.), 22.00 — Қардош социалистик мамлакатларда (ўзб.), 22.10 — Вальс кечаси (ўзб.), 22.40 — С. Сергеев-Ценский. 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари (ўзб., рус.). 23.20 — «Музикали Тошкент» радиожурнали (ўзб.).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

30 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.20 — **Бургут болалари** (ёшлар учун). 18.55 — **Фан ва техника** киножурнали. 19.05 — **Мушук ҳақида эртак** (Ленинград телестудияси спектакли).

20.40 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.45 — **Телевизион янгиликлар.** 21.00 — Чирчиқ ГЭС каскадининг 25 йиллиги (эшиттириш ва концерт). 21.50 — **«Шарқ юлдузи»** журнали саҳифаларида. 22.20 — **Балет кечаси.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/IX да **Трубадур.** СССР халқ артисти **П. Амиранашвили,** Грузия ССР халқ артисти **М. Амиранашвилилар** қатнашади.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/IX да **Гамлет,** 1/IX да **Қотил.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Узоқ юлдуз нури (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ИСКРА», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (кундуз соат 12.1.5, кеч 6 ва 8 да), САНЪАТ САРОЙИ (кеч 9 яримда).

Шаҳардаги бегона — «ДРУЖБА» (2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3.4 ва кеч 9 да), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз 3-15 минут, 5 ва кеч 6-45 минутда).

Янги Дон-Жуан — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ёз табассуми — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10, 11-45 минут, кеч 8 ярим ва 10 да).

Бир полк музикачилари — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Фурқат (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5-20 минутда).

Минг қиёфага кирган киши — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ТУРИСТИК ПОЕЗДИГА

путёвкалар сотилмоқда

Маршрути: **Тошкент — Киев — Львов — Ужгород — Мукачево — Кишинёв — Одесса — Херсон — Симферополь — Севастополь — Феодосия — Харьков — Тошкент.**

Туристлар Симферополдан Севастополгача автобусда борадилар (маршрути: Симферополь — Алушта — Гурзуф — Ялта — Алупка — Байдар дарвозаси — Севастополь).

Поезд 12 октябрда Москва вақти билан соат 8 яримда жўнайди.

Сафар 22 кун давом этади. Путёвка ҳақи — 200 сўм.

Путёвкаларни Ўзбекистон туризм советидан, областларда эса область туризм советларидан нақд пулга ва перечисление тартибида олиш мумкин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 20-уй. Телефон 3-35-80.

17-ҚИШЛОҚ ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1965/66 ўқув йилига 16 ёшдан тортиб

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассис кадрларни тайёрлайди:

Мелиорация ишлари механизаторлари — ўқиш муддати 2 йил. Машғулотлар 1 октябрдан ва 1 ноябрдан бошланади.

Экскаватор ва ер қазиш машиналари машинистлари — Ўқиш муддати 11 ой. Машғулотлар 1 ноябрдан ва 1966 йил январь ойидан бошланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қиладилар: 7-10 синфни тамомлаганлик ҳақида шаҳодатнома ёки аттестат, турар жойдан справка, оилавий аҳвол ҳақида справка, 3х4 сантиметр ҳажмида 3 та фотокарточка. Паспорт, ҳарбий билет ёки прописка гувоҳномаси шахсан кўрсатилади.

Қабул қилинганлар стипендия, овқат ва кийим билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Фарғона область, Поп район, Уйғурсой посёлкаси.

1965 йил 9 октябрь кундуз соат 12 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Тошкент шаҳар, Якуб Колас кўчаси, 28-уй, Ўрта Осиё Сув проблемалари ва гидротехника илмий текшириш институтининг конференц-зали) қуйидагилар техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

диссертация ёқлайдилар

З. Х. Иззатов: «Вертикаль шпинделли пахта териш машинасининг шпинделларидан пахта ажратиб олиш процессини текшириш» деган темада.

Г. С. Қўзибоев: «Электрон-ҳисоблаш машинасини қўлланиб, учинчи модификацияли II класс механизм динамикасини текшириш (пахта териш машинасидаги бункерни ағдарувчи механизмга мувофиқ)» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
1 октябрда
1965/1966 ЙИЛ ҚИШКИ

МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ

Грузин цирки артистлари ГАСТРОЛИ

Касса эрталаб соат 11 дан кеч 7 гача ишлайди. Билетлар сотилмоқда.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

Газета ва журналларга

1966 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТАДИ

Каталог ва прейскурантларда кўрсатилган ҳамма марказий, республика, область, шаҳар, район газеталарига ва журналларга обуна чекланмаган ҳолда қабул қилинади.

Сўнгги муддатларга қолдирмасдан, барвақт обуна бўлиш тавсия этилади.

Марказлаштирилган техник хизмати корхонаси
автомашина ремонт қилувчи слесарлар тайёрлайдиган

3 ойлик курсга

16 ёшдан тортиб

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Қабул қилинганлар ётоқ билан таъминланади.

Ўқиш 1 октябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қўйлиқ посёлкаси.

«Ўзбекфильм» киностудияси коллективи киноартист
Наримон ЛАТИПОВНИНГ
бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига ва қариндошларига таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455 Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33459 27221 Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780 Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451 Маҳаллий ахборот — 32347 Оммавий ишлар ва хатлар — 29005. 33553 Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64543. № В. 229. Р. 02377.